

★A★S★D★

OBSAH 5. ČÍSLA 10. ROČNÍKU - 1978

Je pro tebe Kristus životem?
Cestou naděje a lásky —
Vyznání hříchů
Symboly spasení VII
Soud v proroctví
Sedm slov z kříže —
Vítězné zvolání
Adventista
na papežské univerzitě
Staré Sichev a hora Garizim
Jak a kdy trestat
Mariin chvalozpěv
Zapomenutý Kristus —
Na prahu věčnosti
Ach, zase mne bolí hlava
Vy se ptáte, my odpovídáme

ZNAMENÍ DOBY

... TI, KTEŘÍ 365 DNÍ SPOLÉHAJÍ NA BOHA

„Jsi křesťan?“ zeptal jsem se svého známého.
„Doufám,“ odpověděl.

Kdyby se takto někdo zeptal Petra po zapření Krista a po jeho vroucím a lítostivém pokání, jistě by neodpověděl „doufám“, ale určitě by vyjádřil jasný souhlas: „Ano, jsem!“ Proč? Protože pohled Ježíše Krista jej sledoval a držel.

Křesťan neposkytuje záruku proto, že Mistra nezapřel a neopustil. Křesťanem není ten, na koho se může Bůh tři sta šedesát pět dní v roce spolehnout, ale je to ten, kdo tři sta šedesát pět dní v roce spoléhá na Boha. Křesťanem je ten, kdo ví, že smí se svými hříchy přijít k Bohu. Křesťanem tedy není ten, kdo se nikdy nevzpíral, kdo nikdy nezakolísal a kdo nikdy nezhřešil. Křesťanem je i ten, kdo se někdy vzepřel, zakolísal a zhřešil, ale kdo pevně věří, že Boží láska přesto nepřestává, že jeho ruka je vztažena a přivádí zpět, že jeho oko stále sleduje a vidí i ty, kteří hoře pláč.

Nepřepočítávejme neustále dny a chvíle, ve kterých se nám podařilo obstát a nezradit jej. To by bylo chybné, abychom podle toho měřili svoje křesťanství. Pamatujme, že Bůh používá zcela jiná měřítka. Obstojíme podle nich?

PROSINEC
ДЕКАБРЬ
DECEMBER
DÉCEMBRE

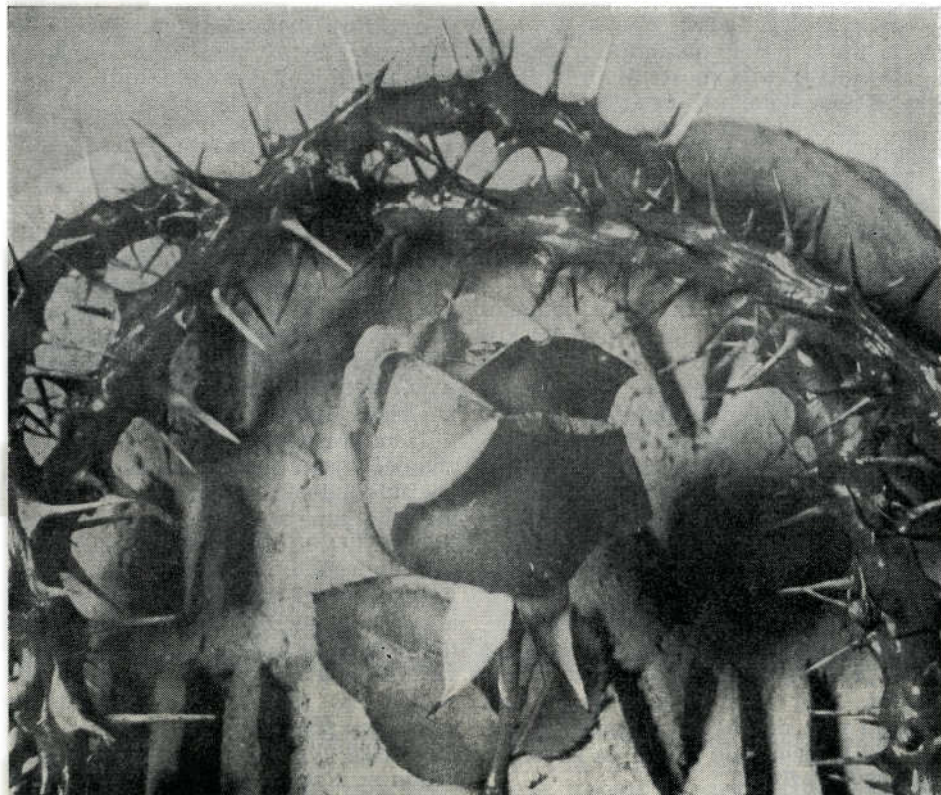
1 2 3
4 5 6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21 22 23 24
25 26 27 28 29 30

VE DNECH 22.—27. ČERVNA 1978 SE V PRAZE KONALO V. VSEKŘESTANSKÉ MÍROVĚ SHROMÁŽDĚNÍ, KTERÉHO SE JAKO POZOROVATELĚ ZÚČASTNILI I ZÁSTUPCI GENERÁLNÍ KONFERENCE CÍRKVE ADVENTISTŮ S. D. DR. B. B. BEACH A DR. HERBERT STÖGER. PŘI TĚTO PŘÍLEŽITOSTI SE V SOBOTU 24. ČERVNA SEŠLY VŠECHNY PRAŽSKÉ SBORY CÍRKVE ADVENTISTŮ S. D. NA SPOLEČNÉM SHROMÁŽDĚNÍ, PŘI NĚMŽ OBA HOSTÉ POSLOUŽILI KÁZÁNÍM. V NÁSLEDUJÍCÍM ČLÁNKU PŘINÁŠÍME ZÁZNAM KÁZÁNÍ, KTERÉ DOPOLEDNE PŘEDNESL DR. HERBERT STÖGER.

„Vždyť pro mne život je Kristus a smrt zisk.“

(Fil 1,21)

JE PRO TEBE KRISTUS ŽIVOTEM?

Při hodině fyziky v jedné vídeňské škole zapálil učitel svíčku a žáci pozorovali, jak z ní vzhůru stoupá dým a jak plamínek pomalu stravuje její voskové tělo. „Jako se spaluje tato svíce,“ pronesl učitel, „tak se podobný proces odehrává i v našem životě. V organismu probíhá látková výměna, a tak jednou dohoří i plamínek našeho života a všechno tím navždy skončí.“

Zatímco žáci zamyšleně pozorovali hořící svíci, přihlásil se jeden z nich s otázkou: „Jestliže život je jenom spalovací proces, jaký je potom jeho smysl?“

Snad i v naší mysli někdy vyvstane podobná otázka: Proč vlastně jsme na světě? Jaký smysl má život? Jsme zde jenom proto, abychom dříve nebo později pohlédli tváří v tvář smrti a tím všechno naše snažení a chvátání uzavřeli? Každý den přináší mnoho povinností, které se po celé týdny, měsíce a roky opakují. A nakonec přijde smrt, která udělá za vším tečku a my se ptáme: „Stojí vůbec zato žít?“

Každý z nás někdy může ve svém nitru pocítit podivnou rozpolcenost. Když přijdou starosti, těžkosti a zkoušky, pak se nás jeden hlas ptá, zda všechno není jen marnost a jestli život má nějaký smysl. Druhá část naší bytosti však touží po štěstí, skutečném poznání a po naplnění smyslu života. Člověk se zde dokonce může někdy vydat za nějakým „bludným světlem“, které ho může svést ze správné cesty. Nepřítel spasení nás svým svůdným hlasem vábí a my dokonce někdy i poslechneme, ujdeme kus cesty, až se na-

konec ocitneme ve slepé uličce. Pak ovšem přichází Ježíš, který sleduje náš život, naše pohnutky a myšlenky. On vidí, jak bloudíme, prohráváme a propadáme pochybnostem. Vidí náš smutek z marnosti života a je připraven svou přítomností osvětlit naši další cestu a zavést nás znovu do bezpečí.

Nedávno jsem v Záhřebu navštívil rentgenologickou kliniku, kde jsem s jejím ředitelem prohlížel řadu rentgenových snímků plic silných kuřáků. Laikovi by tyto snímky mnoho nepověděly, ale odborník pozná, že jde o zničené plice, ve kterých probíhá rakovinný proces. Každý snímek byl označen jménem pacienta, nad nímž byl vlastně již vynesena rozsudek smrti. Byl jsem otřesen. Jaký konec čeká tyto nešťastníky! Jaká tragédie pro celou rodinu! Neviditelné paprsky prozradily, že tito lidé stojí tváří v tvář neodvratné a rychle se blížící smrti.

Při oné příležitosti jsem si však uvědomil, že všichni jsme v podobné situaci. Vždyť všichni jsme zasaženi smrtelnou nemocí, která se nazývá hřích. Všichni jsme kandidáti smrti. Hřích nás obklopuje ze všech stran a zdá se, že před ním není úniku. Je zde ovšem Pán Ježíš, který nás prosvěcuje světlem věčnosti a dívá se na nás očima velkého Lékaře. A protože je současně i naším starším bratrem, není mu jedno, kterou cestou jdeme. Proto nás oslovuje svým Slovem, promlouvá k nám v různých zvláštních životních okolnostech, prostřednictvím Ducha svatého se vemlouvá do našeho svědomí a tak do našeho života posílá různé

signály. On pro nás činí všechno potřebné, abychom si nespletli dveře do Božího království.

V evangeliu Lukášově je zpráva o tom, jak Pán Ježíš vyprávěl podobství o jednom bohatém hospodáři. (Luk 12,16—21) Byl to jakýsi sedlák. Vzpomínám si na svého dědečka, který byl také hospodářem. Na rozdíl od onoho podobství byl věčně udřený a stále jen snil o dobré úrodě. V biblickém příběhu je ovšem řeč o plných stodolách, které už nemohly pojmut všechnu úrodu, a proto hospodář musel stavět nové. Když je všechny naplnil řekl si: „Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij a buď dobré mysli.“ Vzápětí však uslyšel Boží hlas, který mu řekl: „Blázne...“

My sice nejsme sedláky a domnívám se, že nikdo z nás není takovým hospodářem. Všichni však máme sklon k podobnému jednání. Snad s touhou hledíme vstříc ke dni, kdy zaplatíme poslední splátku na zařízení všeho, co jsme si přáli mít. Snad se těšíme na chvíli, kdy pro život vybavíme naše děti a kdy zpomalíme tempo života a dopřejeme si trochu pohodlí. Toužebně očekáváme okamžik, kdy si řekneme: „Teprve nyní budu mít čas na sebe a na své zájmy. Nyní začnu odpočívat a budu se mít dobře...“ A snad právě v oné chvíli můžeme slyšet i my Boží hlas: „Blázne! Nevíš, že tvůj život může náhle skončit? Komu bude patřit vše, co jsi nashromáždil? Kde jsou tvoje devizy pro věčnost?“

Před časem mi jeden student odevzdal k ohodnocení svoji dizertační

práci, která pro něho znamenala vyvrcholení čtyř roků studia. Pročetl jsem ji a byl jsem nadšen. Odrážely se v ní hluboké vědomosti. Byla napsána brilantním slohem. Z určitého pohledu by se dalo říci, že je to přímo vynikající dílo. Já jsem však chtěl nechtěl musel pod tuto práci napsat červenou tužkou „Nedostatečná“. Zděšený student za mnou přiběhl s otázkou: „Pane profesore, proč jste to udělal? Kde jsem se dopustil chyby?“

„Vaše práce je skutečně jedinečná,“ řekl jsem mu. „Je v ní vidět kus poctivé práce. Věnoval jste jí velkou píli. Uvádíte logické argumenty, ale...“ — a pak jsem mu musel oznámit pro něho tak bolestnou skutečnost — „vy jste vůbec nezpracoval téma, které vám bylo určeno. Vy jste se ho ani nedotkl. Psal jste naprosto o něčem jiném. Svoji úlohu jste absolutně nezvládl, a proto jsem vám musel dát nedostatečnou.“

Jaká by to byla životní tragédie, kdyby jednou i nám musel Pán Ježíš říci: „Příteli, nezvládl jsi téma svého života. Tvůj život se sice vyznačoval velkou pílí, dosáhl jsi popularity, nabyl jsi i jmění, ale minul jsi skutečné téma svého života.“

Známe vůbec, co je základním tématem našeho křesťanského života? Ony dvě hodnoty — časné a věčné — leží často velmi blízko sebe a nám hrozí nebezpečí, že je snadno zaměníme. Nebude muset jednou Pán Ježíš pod naše celoživotní dílo napsat nedostatečnou?

Jiný obraz s významným varováním před námi rozvíjí Ježíš Kristus v podoběnství o boháči a Lazarovi. (Luk 16. kap.) Bohatec se skvostně obléká a každý den hoduje, zatímco u jeho vrat leží žebrák Lazar, který prosí alespoň o drobty, jež s bohatcovu stolu spadnou. A nejenže má hlad, ale navíc je celý pokrytý vředy a psi lízají jeho rány. Pak oba zemřou. Bohatec trpí v ohni, kdežto Lazar je ve společnosti Božích vyvolených. Bohatec žádá, aby Lazar alespoň navlhl prstem svlažil jeho vyprahlý jazyk, ale dozvídá se, že mezi nimi je nepřeklenutelná propast. Na jedné straně jsou ti, kteří v časném životě užívali jen dobré věci, na druhé straně jsou ti, kteří prožívali útrapy podobné Lazarovým. Nyní se hodnoty obrátily.

Tato podoběnství dal Ježíš proto, abychom se v nich mohli spatřit jako v zrcadle. Pán nás chce přivést k zamyšlení, co přijde „potom“, za branní smrti, kdy jedni půjdou do trápení a na smrt, zatímco druzí mají přijmout věčný život. Bohatec v podoběnství měl poznat, že všechno dobré užíval již na zemi, a proto neměl později nic, co by mohl předložit, aby se dostal do Božího království. Tímto podoběnstvím chtěl Pán Ježíš přivést k zamyšlení každého, kdo hledá pravé hodnoty života. Chtěl nás také upozornit na skutečnost, že smrtí všechno nekončí, ale že náš život a naše skutky budou zváženy božským Soudcem na váhách věčnosti.

Tuto skutečnost potvrdil i apoštol Pavel, když napsal, že „my všichni se musíme objevit před soudnou stolicí Kristovou, aby každý sklídl odplatu za to, co činil v těle, k čemu pracoval, ať to bylo dobré či špatné“. (2 Kor 5,10)

Uvažoval jsi jako křesťan, jak to s tebou bude, až se „objevíš před soudnou stolicí Kristovou?“ Možná, že dříve, než sebereš slova k obhajobě, pozvedne hlas nepřítel spasení a řekne: „Já ho dobře znám, protože jsem ho celý život sledoval. Viděl jsem, jak byl hluchý, když někdo potřeboval pomoc a jak byl slepý, pro neštěstí druhých. On viděl jen sebe a miloval jen sebe.“

Jsem přesvědčen, že v nebeských záznamech jsou zprávy nejenom o tom, co jsme udělali zlého, ale i o tom, co dobrého jsme mohli vykonat a co jsme neučinili. Věřím, že každý z nás neseme odpovědnost i za všechny zanedbané příležitosti, kdy jsme mohli pomoci a posloužit svým bližním. Věřím také tomu, že Bůh má možnost zaznamenávat všechna naše slova, všechny naše skutky a všechny naše myšlenky s úžasnou přesností. Život jednou prožitý nelze vymazat. Ať jdeme kamkoli, všude si s sebou neseme svoji minulost. Sami pro sebe jsme minulosti.

Snad jsme se v minulosti pokoušeli překonat sami sebe svou vlastní silou, ale nedařilo se nám to, protože nejsme sami. Apoštol Pavel jedinečným způsobem popisuje svůj vlastní zápas, kdy jedna část jeho bytosti stojí proti druhé. (Řím 7. kap.) Píše, že chtěl činit dobré, ale nebyl toho sám schopen, protože přes všechno dobré chtění činil zlo. A když čteme závěr sedmé kapitoly, pak vidíme, že ji končí zoufalým výkřikem: „Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla propadlého smrti?“ (Verš 24)

Nenacházíme se i my někdy v podobné situaci? Nechtěli jsme se již někdy vytáhnout z propasti hříchu vlastní silou za vlastní vlny? Pokud budeme proti hříchu bojovat pouze vlastními silami, půjde to s námi s kopce. Luther jednou napsal, že se snažil sám v sobě utopit „starého Adama“, ale on vždycky jako zátku vyplaval znovu na povrch. Jednoho utopil a vyplavali dva. Není to i naše zkušenost?

Před několika lety jsem se zúčastnil kursu pro záchranu tonoucích. Stále si vzpomínám na učitelova slova, který nám jednou řekl: „Nechte tonoucího, aby se nejprve dvakrát nebo třikrát potopil. Zachraňovat ho hned zpočátku je velmi obtížné, protože on kolem sebe bije a má obrovskou sílu. Když zjistí, že se topí, snaží se zachránit vlastními silami a může vás také strhnout pod vodu. Když se však několikrát potopí, ztratí sílu a pak ho můžete začít zachraňovat.“ V těchto slovech byla nejenom velká moudrost, ale také hluboká analogie pro naši duchovní situaci.

Pokud kolem sebe bijeme a snažíme se o záchranu vlastní silou, pak Bůh pro nás nemůže nic udělat. Teprve

když jsme u konce se silami, když jsme na dně a nemůžeme už nic sami vykonat, pak přichází Bůh se svou pomocí. Jeho ruka je mocná a dosáhne až na dno největších hlubin lidského hříchu a lidské bíd.

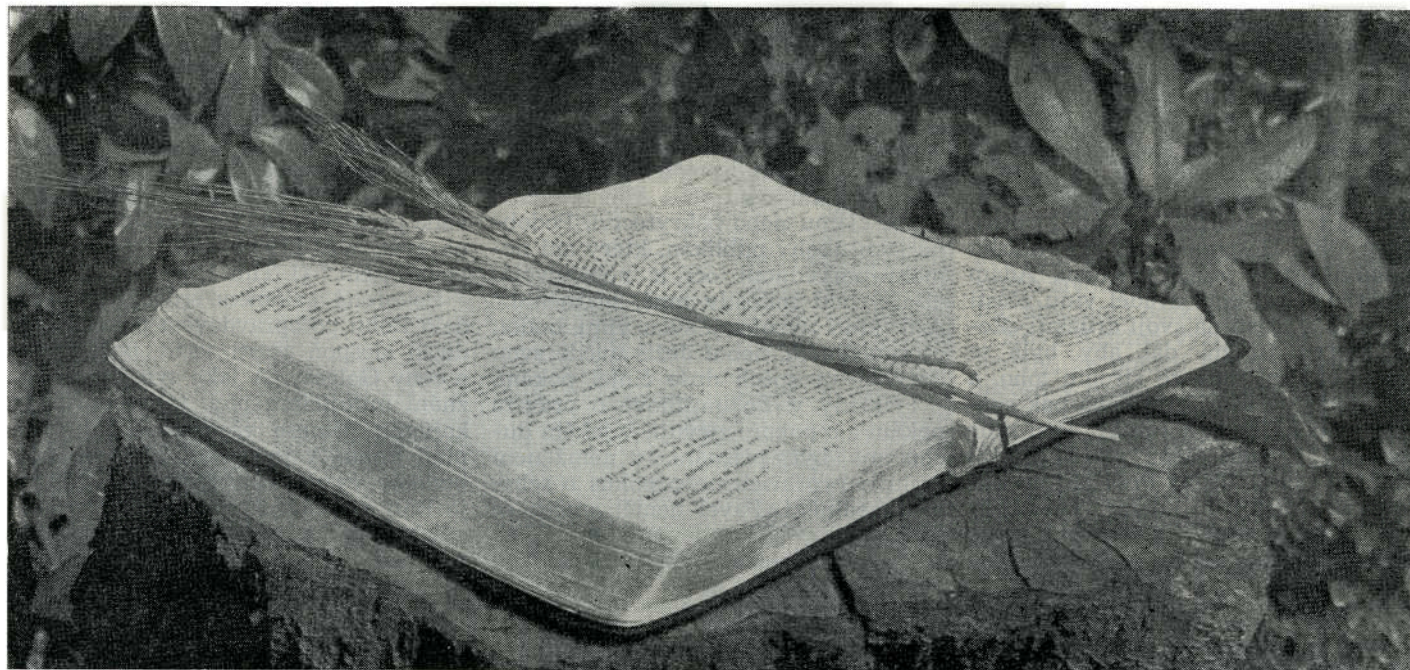
Až budeme stát před soudnou Boží stolicí, uvidíme film svého života se všemi jeho skvrnami, hříchy a prohrami. Uslyšíme také naši obžalobu. Ale — díky Bohu — bude tam také i náš Obhájce, který řekne: „Ano, je to pravda. Tento člověk se skutečně dopustil všech těchto špatností. Ale potom přišel ke mně a vyznal mi, že je vinen, že se dostal až na dno a že už nemůže dál, protože nemá sílu k vítězství. Prosil mne o pomoc a záchranu. A protože jsem viděl, že jeho volání bylo upřímné, vzal jsem všechny jeho viny na sebe a celý jeho dluh jsem vnesl na golgotský kříž. Zemřel jsem za jeho hříchy. Svou krví jsem ho obmyl a proto je nyní čistý a neviný. Já jsem za něj zaplatil. Je zachráněn!“

Chápeš, proč musel Ježíš zemřít? Víš proč potřebuješ Obhájce? To proto, abys mohl jít dál svobodně a šťastně, bez tíhy hříchů, bez strachu před odsouzením, bez výčitek svědomí a s pokojem v srdci. Potřebuješ Ježíše dnes, dokud žiješ a dříve, než se budeš muset postavit před soudnou Boží stolicí. Kdo vírou Krista přijme a kdo uvěří v jeho zástupnou smrt, ten to také hmatatelně prožije ve svém životě, protože zakusí úžasnou proměnu. Apoštol Pavel to vyjádřil slovy: „Co žije, nejsem již já, ale Kristus žije ve mně.“ (Gal 2,20) Jestliže jsem jako křesťan našel smysl života a jestli můj život něco znamená, pak je to zásluhou mého Obhájce, mého Přímlovce a Spasitele — Ježíše Krista. Jestliže do mého života přijde cokoliv, nemusím se bát, protože On mne nenechá zahynout.

Závěrem bych vám chtěl povědět jeden drobný příběh z posledních dnů. Chtěl jsem koupit starší ojeté auto a tak jsem v Bernu, kde bydlím, hledal na jedné vývěskové tabuli nějakou nabídku. Visela tam různá oznámení a bylo tam vyhrazeno i místo pro úmrtní oznámení. Všiml jsem si, že tam byla zpráva o úmrtí jakéhosi významného člověka, která zabírala svým velkým formátem téměř celou plochu určenou pro tato úmrtní oznámení. Tak se stalo, že mezi vývěskami pro ojetá auta se objevila také jedna zpráva o úmrtí, a proto jsem si ji všiml. Zemřel nějaký dvaasedmdesátiletý muž — žádný významný člověk, ale bylo tam připsáno: „On mi pomohl, abych našel Ježíše Krista.“ Kdosi neznámý tímto způsobem vyjádřil svoji vděčnost zemřelému. A tato poznámka mne přivedla k zamyšlení: Jestliže jednou, až zemřu, nebude nic napsáno před mým jménem nebo za mým jménem, ale bude tam poznámka, že jsem někomu pomohl, aby našel Ježíše jako svého Spasitele, pak jsem nežil nadarmo.

Přeji si, aby pro mne byl Ježíš vždycky životem. Je to i tvoje přání?

VYZNÁNÍ HŘÍCHŮ

5,2) A může očistit od každé poskvrny hříchem způsobené.

Ti, kteří neponížili svou duši před Bohem vyznávající své viny, nesplnili ještě první podmínku přijetí. Jestliže jsme nepoznali takové pokání, jehož se nikdy nemůže litovat, a jestliže jsme s opravdovou pokorou duše a zlomeným duchem nevyznali své hříchy, přičemž bychom pocívovali odpor k naší nepravosti, pak jsme nikdy opravdově nehledali odpuštění hříchu. A jestliže jsme pokoj Boží nikdy nehledali, pak jsme jej také nikdy nenashli. Jediným důvodem, proč nemáme odpuštěny hříchy spáchané v minulosti, je to, že nejsme ochotni pokořit své srdce a splnit podmínky, které vyžaduje Slovo pravdy. K této otázce je dáno zřetelné vysvětlení. Vyznání hříchu, ať již veřejné nebo soukromé, musí vycházet ze srdce a má být vyjádřením svobodné vůle. Nesmí být od hříšníka vynucováno. Nesmí být činěno lehkomyšlným a nedbalým způsobem nebo vynuceno od těch, kteří si uvědomují odpuzující charakter hříchu. Vyznání, které je výlevem toho, co je skryto v hloubi srdce, nalezne cestu k Bohu, jehož milosrdenství je nekončné. Žalmista praví: „Nebo blízko jest Hospodin těm, kteříž jsou srdce skroušeného, a potřeným v duchu spomáhá.“ (Žalm 34,19)

Pravé pokání má vždy specifický charakter a přiznává zvláštní hříchy. Mohou být takové povahy, že mohou být předneseny pouze Bohu. Mohou to být chyby, jež mají být vyznány těm lidem, kterým jimi bylo ublíženo. Nebo mohou být veřejného rázu a pak mají být také veřejně vyznány. Každé vyznání má však být konkrétní a věcné, přiznávající přímo ty hříchy, jimiž se hříšník provinil.

Za dnů Samuele Izraelité odešli od Boha. Následkem svého hříchu pak trpěli, neboť ztratili svou víru v Boha

a pozbyli schopnost jasně poznávat jeho sílu a moudrost, jíž řídil jejich národ. Ztratili důvěru v jeho moc hájit a ospravedlňovat své dílo. Odvrátili se od velkého Vládce vesmíru a přáli si, aby byli spravováni jako okolní národy. Dříve než našli pokoj, učinili toto rozhodné vyznání: „Nebo jsme přidali ke všem hříchům našim i toto zlé, že jsme sobě žádali krále.“ (1 Sam 12,19) To byl právě onen hřích, z něhož byli obviněni a jenž měl být vyznán. Jejich nevděčnost tížila jejich duše a odloučila je od Boha.

Bez upřímného pokání a nápravy nemůže Bůh naše vyznání přijmout. V našem životě musí dojít k rozhodným změnám. Všechno, co je Bohu odporné, musí být odstraněno. Toto bude výsledkem opravdové lítosti nad hříchem. Práce, kterou máme učinit z naší strany, je nám jasně ukázána: „Umyjte se, očistě se, odvrzte zlost skutků vašich od očí mých, přestaňte zle činiti. Učte se dobře činiti, hleďte soudu, pozdvihněte potlačeného, dopomozte k spravedlnosti sirotku, zastáňte vdovy.“ (Iz 1,16.17) Což v zástavě jest, navrátí-li bezbožný, což vyděl, nahradí-li v ustanoveních života bude-li choditi, nečině nepravosti: jistě že bude živ, neumře.“ (Ezech 33, 15) Pavel říká, když mluví o skutečích spojených s pokáním: „Hle, jakou ve vás tento zármutek ve smyslu Božím způsobil rozhodnost, ano, jakou obranu, jaké rozhořčení, jakou bázeň, jakou touhu, jakou horlivost, jaké potrestání. Veskrze jste se prokázali v té věci nevinými.“ (2 Kor 7,11 — Žilka)

Když hřích umrtvil morální vnímavost, hříšník již nerozpoznává vady své vlastní povahy, neuvědomuje si obrovský rozsah zla, které spáchal. Nepodává-li se usvědčující moci Svatého Ducha, zůstane v částečné slepotě vůči svému hříchu. Jeho vyznání nejsou upřímná a nejsou vážně myšlena. Ke

„Kdo přikrývá přestoupení svá, nepovede se jemu šťastně; ale kdo je vyznává a opouští, milosrdenství dojde.“ (Př 28,13)

Podmínky dosažení Božího milosrdenství jsou prosté, spravedlivé a rozumné. Aby nám Bůh mohl odpustit hřích, nežádá od nás nic těžkého. Nemusíme podnikat dlouhé a únavné poutě nebo činit mučivé pokání, abychom mohli svěřit své duše Pánu nebes, nebo abychom odpykali svá přestoupení. Ten, kdo vyznává a opouští svůj hřích, milosrdenství dojde.

Apoštol říká: „Vyznávejte se pak jedni druhým z hříchů, a modlete se jedni za druhé, abyste uzdravení byli.“ (Jak 5,16) Vyznávejte své hříchy Bohu, který jediný je může odpustit, a své viny vyznávejte jedni druhým. Jestliže jsi urazil svého přítele nebo souseda, musíš mu svou chybu vyznat, a jeho povinností je ochotně ti odpustit. Pak hledej odpuštění u Boha, neboť bratr, jemuž jsi ublížil, je Božím vlastnictvím. Tím, že jsi mu ublížil, zhřešil jsi proti jeho Stvořiteli a Vykupiteli. Případ je pak nutno přednést jedinému pravému Prostředníku, našemu velkému Nejvyššímu knězi, který byl „ve všem vyzkoušen podobným způsobem jako my, ovšem bez hříchu,“ a který je „schopen mít soucit s lidmi, kteří z nevědomosti bloudí.“ (Žid 4,15;

každému vyznání své viny dodává omluvu svého jednání a prohlašuje, že nebyť jistých okolností, nebyl by učinil to či ono, za což je kárán.

Poté co Adam a Eva jedli ze zapovězeného ovoce, byli naplněni pocitem studu a hrůzy. První, na co mysleli, bylo to, jak omluvit svůj hřích a jak uniknout hroziícímu rozsudku smrti. Když jim Hospodin položil otázku v souvislosti s jejich hříchem, Adam odpověděl, přičemž sváděl vinu zčásti na Boha a zčásti na svoji družku: „Žena, kterou jsi mi dal, aby byla se mnou, ona mi dala ze stromu toho, a jedl jsem.“ (1 Moj 3,12) Žena pak sváděla vinu na hada a řekla: „Had mne podvedl, i jedla jsem.“ (1 Moj 3,13) Proč jsi učinil hada? Proč jsi mu dovolil, aby přišel do Edenu? Toto byly otázky, jichž použila na omluvu svého hříchu. Z nich vyplývalo obvinění Bo-

ha z odpovědnosti za jejich pád. Duch samoospravedlňování měl svůj původ v otci lži a projevoval se u všech synů a dcer Adamových. Vyznání tohoto rázu nejsou inspirována Božím Duchem a nebudou Bohem přijata. Opravdové pokání povede člověka k tomu, aby nesl svou vinu sám a vyznal ji bez klamu nebo pokrytectví. Podobně jako ubohý publikán, který ani nemohl pozvednout oči k nebi, zvolá: „Bože, buď milostiv mně, hříšnému.“ A ti, kteří vyznávají svou vinu, budou ospravedlněni, neboť Ježíš uvede svou krev ve prospěch duše činící pokání.

Příklady v Božím Slově o pravém pokání a o pokoře zjevují, v jakém duchu má být přiznání, v němž není omluva pro hřích nebo pokus o sebeospravedlnění. Pavel neměl snahu se krýt. Líčí svůj hřích v nejtemnějších barvách a nepokouší se zmenšit svou

vinu. Říká: „Mnohé ze svatých já jsem do žalářů dával, vzav moc od předních kněží. A když měli mordování býti, já jsem pomáhal ortele vynášeti. A po všech školách často je trápě, přinucoval jsem rouhati se; a náramně rozlítiv se na ně, sháněl jsem se po nich i v jiných městech.“ (Sk 26,10.11) Neváhá prohlásit, že „Kristus Ježíš přišel na svět, aby hříšné spasil, z nichž já první jsem.“ (1 Tim 1,15)

Pokořené a zlomené srdce, jež se oddalo Bohu po opravdovém pokání, bude si alespoň zčásti vážit Boží lásky a ceny Golgoty. A jako syn činící vyznání milujícímu otci, tak i upřímný kajník přinese všechny své hříchy před Boha. A je psáno: „Jestliže pak budeme vyznávati hříchy své, věrný je Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a očistil nás od všeliké nepravosti.“ (1 Jan 1,9) -dp-

SYMBOLY SPASENÍ

VII

Soud v proroctví

V předcházejících článcích jsme si vysvětlili, proč Ježíš nemohl přijít ve svém druhém příchodu v roce 1844, jak první adventisté očekávali. Podle biblických proroctví nešlo totiž vůbec o jeho druhý advent, ale o počátek soudu v nebesích. Je pochopitelné, že zklamání věřících pak obrátili svoji pozornost na četná místa v Písmu, která mají nějaký vztah k otázce soudu a že tato místa pak pečlivě studovali. Jedním z klíčových míst pro ně byla Danielova zpráva o jeho vidění soudu (7,9-13):

„Hleděl jsem, až trůnové ti svrženi byli, a Starý dnů posadil se, jehož roucho jako sníh bílé a vlasové hlavy jeho jako vlna čistá, trůn jako jiskry ohně, kola jeho jako oheň hořící. Potok ohnivý tek l a vycházel od něho, tisícové tisíců sloužili jemu a desetkrát tisíckrát sto tisíců stálo před ním; soud zasedl a knihy otevřeny byly... A viděl jsem u vidění nočním, a aj, s oblaky nebeskými podobný Synu člověka přicházel; potom až k Starému dnů přišel a před něj postaven byl.“

Tato scéna je pouze částí většího vidění, jež bylo Danielovi ukázáno. Nejprve spatřil čtyři šelmy, které představují čtyři po sobě jdoucí světové říše, počínaje královstvím Babylóna. A protože tato čtyři království jsou paralelní s Danielovým viděním v druhé kapitole, musí mít proroctví ze sedmé kapitoly stejný časový dosah. Tento poznatek je velmi důležitý, neboť soud se odehrává těsně před tím, než Kristus se ujme svého věčného panství po druhém příchodu. (Viz Dan 7,14)

Také v knize Zjevení nacházíme klíč k pochopení času soudu. Prorok Jan píše: „Uviděl jsem jiného anděla ležeti prostředkem nebe. Měl věčné

evangelium, aby je zvěstoval obyvatelům země, každému národu a kmeni, jazyku a lidu. Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a dejte mu čest, neboť přišla hodina jeho soudu...“ (14,6-7) Uvedené dva verše jsou částí vidění, v němž apoštol Jan spatřil tři anděly, kteří nesou Boží poselství pro tento svět.

Je zcela pochopitelné, že toto poselství má být zvěstováno pod Božím vedením lidskými posly a má za úkol připravit lidi na setkání se s Kristem v jeho slávě. Čtrnáctý verš v této kapitole je nepopíratelným důkazem, že trojandělské poselství předchází druhý příchod Ježíše Krista.

Při studiu této otázky nelze přehlédnout zajímavou skutečnost, že jestliže je v Písmu tento soud označován jako „den soudu“ nebo „soudný den“ (Mat 12,36; 2 Petr 2,9; 3,7; 1 Jan 4,17), potom téměř vždy je ve spojení s ním uváděna zpráva o konečném trestu za hřích a očištění země od hříchu. Zde je však zpráva o „hodině soudu“, která již přišla. Tato „hodina soudu“ je zvěstována v době, kdy národy a lidé jsou ještě na zemi a mají tuto zprávu přijmout. Nemůže tedy jít o závěrečný soud, který nastane až po druhém příchodu Krista na konci věků. O tomto soudu podává Jan zprávu v souvislosti s ličením závěrečných událostí. (Zjev 20,12 — čti v souvislosti s obsahem celé kapitoly.)

Čtenář bible si jistě povšimne, že v souvislosti se zprávou o soudu je vždy zmínka o knihách, v nichž jsou záznamy o skutečích souzených. Při pozorném studiu Písma zjistíme, že jde o různé druhy knih. Tak např. Malachiáš píše o „knize pamětné“ (3,16), ve které jsou pravděpodobně záznamy o dobrých skutečích bohabojných lidí. Tuto knihu měl zřejmě na mysli i David, když hovořil o „záznamech“, které vede Bůh (Žalm 56,9 — zřetelně přeloženo v novém překladu).

Ovšem i zlé skutky jsou zaznamenávány: „... všeliký skutek Bůh přivede

na soud, i každou věc tajnou, buďto dobrou, buďto zlou.“ (Kaz 12,14) Kristus varoval, že „z každého planého slova, které lidé promluví, budou skládat účty v den soudu.“ Jasně řekl, že „podle svých slov budou lidé ospravedlněni a podle svých slov odsouzeni.“ (Mat 12,36-37) Ze slov apoštola Pavla lze usoudit, že dokonce i myšlenky a pohnutky jsou vedeny v nebeských záznamech. On píše, že Pán „objasní i skrytá tajemství dosud temná a zjeví plány lidského nitra“. (1 Kor 4,5) Je tedy zřejmé, že v nebesích jsou vedeny pečlivé záznamy o životě každého člověka a jistě není nic vynecháno, co by mohlo mít vliv na rozhodnutí při soudu.

Další kniha jest nazvána „knihou života“. (Zjev 20,15) Tato kniha je buď uváděna tímto názvem, nebo se na ni zcela jasně naráží na mnoha místech bible. Když se Mojžíš přimlouval za neposlušný národ, pak ji měl na mysli, protože žádal, aby Bůh raději jeho jméno vymazal z knihy, ale národ, aby zachoval. (2 Moj 32,32) Svým uředníkem Kristus řekl: „Radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.“ (Luk 10,20) A také apoštol Pavel se zmiňuje o svých spolupracovnících, „jejichž jména jsou v knize života“. (Fil 4,3)

Knihy života obsahuje jména všech, kteří uniknou věčné smrti a kteří vstoupí branami do nového Jeruzaléma. (Zjev 20,15; 21,27) Mojžíš žádal, aby jeho jméno bylo z knihy života vymazáno, ale Bůh sám mu odpovéděl, za jakých podmínek může být jméno vymazáno: „Kdo zhřešil proti mně, toho vymaži z knihy své.“ (2 Moj 32,33) Jan napsal, že jména vítězů víry nebudou z knihy života vymazána. (Zjev 3,5)

Ze všech uvedených míst je patrné, že v knize života je záznam o těch, kteří se dali na cestu k věčnému životu a kteří prokázali svou věrnost v následování Boha. Je to nebeská „matrika“ se jmény všech, kteří patří „k církv-

vi prvorozených, kteří zapsáni jsou v nebesích“. (Žid 12,23)

Protože při probíhajícímu soudu jde o prošetření všech záznamů v knize života, můžeme hovořit o „vyšetřujícím soudu“, při němž Kristus jako přímluvce a prostředník potvrzuje oprávněnost spasení všech, kteří na něho vložili své hříchy. Je jasné, že Bůh ve své vševědouce nepotřebuje takový vyšetřující soud, aby určil, kdo má být spasen. On však chce před vším tvorstvem dokázat, že je absolutně spravedlivý ke každé bytosti ve vesmíru, která zhřešila. Před Kristovým návratem musí být dokončen dokonale „seznam“ všech kandidátů věčného života, protože až se objeví, bude definitivně rozhodnuto o těch, kteří budou vzkříšeni nebo proměněni k věčnému životu. (1 Tes 4,15-17)

Nebudou to však jen jména, která budou vymazána z nebeských záznamů. Bible také hovoří o vymazání hříchů. David se modlil: „Bože, podle mi-

losrdenství svého podle množství sli-
tování svých shlad přestoupení má...
a vymaž všechny nepravosti mé.“
(Žalm 51,3,11) Nehemiáš žádal, aby ne-
pravosti Božích nepřátel a nepřátel je-
ho lidu nebyly „shlazeny“ (4,5), zatím-
co Petr se zase těší na chvíli, kdy hří-
chy všech pokání činících „budou
shlazeny“ (Skut 3,19).

Písmo činí jasný rozdíl mezi odpu-
štěním hříchu a jeho vymazáním. Od-
puštění je něco skutečně reálného. Je
to něco, co můžeme poznat a prožít na
základě živé víry v Pána. Božským
aktem odpuštění jsou z nás naše hří-
chy sňaty a my se stáváme svobodnými.
Jsme osvobozeni od pocitu viny,
jsme spaseni. Avšak konečné zničení
hříchů čeká na den Božího účtování,
kdy všechny nepravosti budou navždy
odstraněny z celého vesmíru.

Bible nám představuje Krista jako
našeho přímluvce. (1 Jan 2,1) On však
nemůže obhajovat náš případ, pokud
mu jej nesvěříme. Nenutí lidi ke vstu-

pu do nebeského království proti je-
jich vlastnímu rozhodnutí a ani nás
nezastupuje proti naší vůli. On se za
nás postaví, jestliže mu s lítostí a dob-
rovolně vyznáme své hříchy. Vždyť
jasně zaslíbil: „Kdo zvítězí, ten bude
oděn rouchem bílým; a nikoli nevyma-
že jména jeho z knihy života, ale vy-
znám jméno jeho před obličejem Otce
svého a před anděly jeho.“ (Zjev 3,5)
Je zcela jasné, že křesťan musí během
svého života vytrvat ve věrnosti k Bo-
hu, aby mohl očekávat spasení.

Když Kristus vyzná před Bohem a
anděly, že pokání činící hříšník je o-
blečen v roucho jeho spravedlnosti —
to je to bílé roucho — nikdo v celém
vesmíru mu již nemůže upřít vstup do
věčného království spravedlnosti. Když
jej Kristus prohlásí za svého, je to
chvíle, kdy záznamy jeho hříchů byly
vymazány.

Bible užívá různé obrazy pro úplné
vyhlazení hříchů Božího lidu. Prorok
Micheáš říká: „Uvrhneš do hlubin
mořských všechny hříchy naše.“ (7,19)
David to vyjádřil poeticky: „Jak dale-
ko jest východ od západu, tak daleko
vzdálil od nás přestoupení naše.“ (Žalm
103,12) Prostřednictvím proroka Jere-
miáše Bůh zaslíbil: „...milostiv zaji-
stí bude nepravosti jejich a na hřích
jejich nevzpomene více.“ (31,34) A
v proroctví Izaiášově nacházíme Boží
prohlášení: „Já, já sám shlazuji a na
hříchy tvé nevzpomínám.“ (43,25) Zdá
se, že Bůh chce očistit celý vesmír od
všeho, co by připomínalo hřích a aby
tato tragická záležitost „nebyla připom-
ínána a ani nevstoupila na lidskou
mysl“. (Izai 65,17)

Jak jsme již v předcházejících stu-
diích uvedli, očistění nebeské svatyně,
které poukazuje na čas soudu v nebe-
sích, mělo nastat na konci prorockého
údobí 2300 let. Žijeme tedy v době,
kdy od roku 1844 jsou projednávány
případy všech, kteří svoje hříchy vlo-
žili na nebeského Beránka, aby mohl
dosvědčit, že mají právo na záchranu.
Jména všech kandidátů pro věčný ži-
vot jsou nepochybně brána tak, jak se
objevují v knize života, počínaje Ada-
mem. Také můj a tvůj případ se u ne-
beského soudu objeví.

Ve smyslu uvedených skutečností
musíme také rozumět Ježíšovu zaslí-
bení: „Jdu, abych vám připravil mís-
to. A odejdu-li, abych vám připravil
místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě,
abyste i vy byli, kde jsem já.“ (Jan
14,2-3)

Soud v nebesích a druhý příchod
Kristův, to jsou události, které na sebe
navazují. Poselství o soudu nás tedy
vybízí k přípravě na Ježíšův návrat.
Je pravda, že nás Ježíš varoval, aby-
chom neurčovali čas jeho příchodu:
„O onom dni a hodině však neví ni-
kdo, ani andělé v nebi, ani Syn; jenom
Otec sám.“ (Mat 24,36) Na druhé stra-
ně nás však vyzývá, abychom bděli,
protože nevíme, v který den přijde.“
(Mat 24,42,44)

Učení o svatyni Bůh zjevil lidem
proto, aby se připravili na setkání

s Pánem v jeho druhém příchodu. A-poštol Pavel nás vyzývá, abychom usi-lovali „o pokoj se všemi a o svatost, bez které nikdo nespasí Pána“. (Žid 12,14) Svatost znamená svobodu od hříchu a jediná cesta i jediný prostřed-ek jak ji lze dosáhnout je v Ježíši Kristu, „Beránku Božím, který snímá naše hříchy“. Jen v Kristu mohou lidé překonat všechnu špatnost svou při-rozené povahy a všechny nástrahy ne-přítele spasení.

Jak je potěšitelné vědět, že Kristus

se za nás přimlouvá. Jestliže svoje hří-chy vyznáme a opustíme, pak za nás prosí před soudním trůnem. Všem, kte-ří s jeho pomocí překonají překážky a zvítězí, slibuje, že jejich jména nevy-maže z knihy života. Až se objeví na oblacích, bude případ každého člověka definitivně uzavřen. Ve svém příchodu Ježíš přijde buď s obměnou či odsou-zením.

Dosud tento den nepřišel. Dveře Bo-ží milosti jsou dosud otevřeny. Kristus stále ještě koná svoji přímlovou služ-

bu a lidem je stále ještě nabízeno e-vangelium. „Kdo žízni, přijdiž, a kdo chce, naber vody života darmo.“ (Zjev 22,17).

Nechceš ve světle této skutečnosti vložit svůj případ do rukou Ježíše Krista, svého Přímlovce a Prostřední-ka? Nechceš ho přijmout jako svého osobního Spasitele a prosit jej o od-puštění a vymazání všech svých hří-čů? On tě chce přijmout. Rozhodni se dříve, než závěrečné rozhodnutí velké-ho Soudce uzavře dveře věčnosti. R. T.

SEDM SLOV Z KŘÍŽE

Vítězné zvolání

Jindřich Marcolla

Šesté slovo, které Ježíš promluvil z kříže, je zaznamenáno v Janově evangeliu (19,30): „Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest“. A nakloniv hlavu skonal.“ Kdosi prohlásil, že v těchto Spasitelových slovech je obsaženo slavnostní vyhlášení svobody. Veliký osvoboditel vyhláší svobodu všem otrokům hříchu. Nešlo zde jen o pouhé dokoná-ní něčeho, ale o dokonalé splnění poslání.

Tato slova nejsou v žádném případě vý-křikem poraženého, ale zvoláním vítěze. V podstatě šlo o dokonání dvojího. Jednak skončilo Ježíšovo utrpení, a potom dokonal i svoje dílo a poslání. Jeho slova se nepo-chybně vztahují na obě. Práce a starosti, dílo a bolest — to jsou dvě stránky v životě každého pozemšťana. A nejnak tomu bylo u Krista. Měl vykonat velké dílo a musel mnoho vytrpět při jeho splnění. A nyní bylo obojí přivedeno k úspěšnému závěru. Proto zde slyšíme zvolání dělníka, který oznamuje dokončení své práce. Je zde však i hlas trpi-tele, jenž sděluje úlevu.

Od počátku si Ježíš byl vědom svého po-slání, jež mu nebeský Otec svěřil. Jen si vzpomeňme na jeho první slova, která jsou v Písmu pro nás zaznamenaná. Ve svých dvanácti letech položil rodičům překvapí-vou otázku: „Jak to, že jste mne hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ (Luk 2,49) Dvanácti-letý nemluvil jinak, než onen umírající: Můj Otec, věc mého Otce. V tom, co zde zaznělo při jeho první návštěvě chrámu, můžeme spatřit první zazáření jeho předivného vnitřního stavu. Již ve dvanácti letech dává najevo jisté vědomí toho, že mu byla nebes-kým Otcem svěřena úloha. Nemůžeme říci, že ji už tehdy chápal v celém rozsahu. Ne-pochybně se v něm toto vědomí dále vyvíje-lo. Při svých úvahách na osamělých místech a v bohatém modlitebním životě v něm rostlo vědomí povinnosti. Čím více se sezna-moval s lidskou povahou a s potřebami své-ho věku, tím jasněji před ním vyrůstalo vě-domí odpovědnosti za lidské pokolení.

Když slyšel a četl Starý zákon, pak tam v symbolech a obrazech viděl program své-ho života. Sám o sobě prohlásil: „Křtem mám být pokřtěn, a jak je mi úzko, dokud se nedokona!“ (Luk 12,50) O svém poslání mluvil jako o pokrmu a denním chlebu. „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, kte-rý mě poslal, a dokonal jeho dílo.“ (Jan 4,34) „Ten, který mne poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále činím co se líbí jemu.“ (Jan 8,29)

Málokdo z lidí může na konci svého živo-ta říci, že své dílo a poslání dokonal. Lidé obvykle opouštějí nedokončené dílo. Skot-ský spisovatel Robert Louis Stevenson si na svůj náhrobní kámen nechal napsat: „Zde odpočívá ten, který to dobře minil, málo

usiloval, a v mnohém pochybil.“ Kdosi jiný to přelichově vyjádřil slovy: „Celý krátký běh života se učíme žít. A když se to trochu naučíme, nemůžeme to uplatnit v praxi, proto-že naše přiležitost pomíjí. Solva začneme, už naše dílo končí.“ Hudební skladatel Schu-bert zemřel ve věku třiceti tří let. Jednu ze svých nejslavnějších symfonií nedopsal, a proto ji známe jako „Nedokončenou“.

Ježíš zemřel také ve třiatřiceti letech, a přece vykonal všechno, co na světě vykonat měl. Byl neobyčejně úspěšným dělníkem. Na konci svého života mohl svému Otci podat zprávu: „Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil.“ (Jan 17,4) Nikdo jiný na konci svého života ne-mohl pronést taková slova.

Bylo by nesprávné, kdybychom pominuli skutečnost, že plnost života není ani tak zá-vislá na čase nebo letech, ale na obsahu. Nejde zde o kvantitu, jako spíše o kvalitu. V bibli je zmínka o mnoha lidech. Tak na-příklad se dozvídáme o muži, který se dožil nejvyššího známého věku. Jmenoval se Ma-tuzalém. Ale to je také všechno, co o něm víme. Zřejmě nebylo co zaznamenat. Asi nic nevykonal a neřekl, co by mělo nějakou hodnotu pro budoucí generace. Uvádí se pouze jeho jméno a věk. Jak docela jinak vypadá životopis Enochův. Jaký je to rozdíl! Věk také jeho krásný charakter byl odmě-něn proměnou.

Tuto myšlenku výstižně vyjádřil P. J. Bai-ley ve své básni:

Ztracená léta, jež neužrala v činy,
dech je jen myšlenkou výstředně povznesen,
jen žhavý srdce tep koná v světě divy,
ledy roztavuje a ze tmy křísí den.
Setrvá-li v lásce,
jsa spravedlivě živ,
pak pouť tvá může skončit —
ať později, či dříve.

Židovští vůdcové i římsí vojáci museli být udiveni, když Ježíš svoji smrt nepova-žoval za porážku, ale za vítězství. Jeho zvolání a tón hlasu jim musely připadat velmi podivné. Již mnoho lidí věděl umírat na kříži, ale nikdo se dosud nechoval tak, jako On. Mnozí se snad domnívali, že jeho slova jsou pouze úlevou v bolesti. Nikdo si neuvě-domil jejich pravý význam. Ježíšovi učed-níci — s výjimkou Jana — nebyli na Gol-gotě přítomni, a proto se také domnívali, že jeho poslání selhalo. A tak se bývalí rybáři vrátili ke svým člunům a sítím. Zdá se, že jeho smrt znamenala selhání jejich snů a očekávání. Potvrzují to i slova oněch dvou, kteří na cestě do Emauz prohlásili: „A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael.“ (Luk 24,21) Jeho následovníci si to ještě neuvědomovali, ale skutečnost byla taková, že to, co se onoho dne odehrálo na Golgotě, změnilo historii světa a rozhodlo o osudu lidstva.

Dokonáno jest!

Ježíš neřekl: „Zmařeno jest!“ Neřekl tak-že: „Ztroskotat jsem, selhalo moje dílo a já se navracím v nic!“ Právě naopak! Tím, že vypil kalich hořkosti až do dna, dokonal svoje dílo a osvědčil svoji dokonalost. Prošel vším utrpením a nade vším zvítězil. Všech-ny rány, jež byly namířeny na jeho tělo i ducha a které ho měly zničit, obrátil ke svému prospěchu a k absolutnímu vítězství lásky.

Dílo poslušnosti Otce dokonal až do kon-ce. Přes všechny subjektivní nelibé pocity dokonal věrně svoje poslání. Nedal se vy-provokovat k nenávisti a to mu pomohlo, aby se mohl posadit na trůn lásky, kterou již nic nemůže z dějin vymazat. Je to láska, která i v posledním zoufalství věří, že prá-vě moc této lásky vede k vítězství a záchra-ně. Právě v tomto činu se zjevila absolutní láska. „V tom se zjevila láska Boží k nám, že svého Syna jediného poslal Bůh do světa, abychom byli živi skrze něj. V tom jest lás-ka, že jsme my milovali Boha, nýbrž že on si zamiloval nás a poslal svého Syna ja-ko smíření za naše hříchy... V tom je k do-konalosti přivedena láska s námi... (1 Jan 4,9,10,17)

Golgota se stala bojištěm, kde se nebojo-valo o věci pomíjitelné, ale o věčné hodnoty. Šlo tam o jistotu, že nikoli hřích a zloba, ale láska je a musí zůstat skutečností, má-li člověk najít cestu spásy.

Není divu, že moc této lásky se nedala utajit ani pod křížem. Pociťil ji i onen otrlý římský setník, který sledoval Ježíšův nad-lidský zápas a slyšel i jeho slova. Proto ne-mohl jinak, než aby zvolal: „Tento člověk byl opravdu Syn Boží!“ (Mar 15,39) Tak vlastně pohan oznámil všem věkům, že zdánlivě přemožený a umučený je vítězem. A jeho zápas se stal největším vítězstvím víry, lásky a naděje, z nichž i zde ve smrti zůstala největší láska.

Toto všechno si dnes nepřipomínáme pro-to, abychom si to uvědomili jako dějinnou skutečnost, ale abychom poznali, že Kristo-vo vítězství není k našemu odsouzení a zem-dlení. Kristovo vítězství není výkřikem do světa, který by měl někoho odpudit a poni-žít. Ba naopak, je to výkřik, který má při-táhnout. On všechno učinil pro nás. I jeho vítězství je pro nás. „A já, až budu vyvýšen ze země,“ řekl Ježíš, „přitáhnou všechny k so-bě.“ (Jan 12,32)

Jeho vítězství je pozváním: Pojďte ke mně všichni! Kříž a ukřižovaný se stali vel-kým magnetem, který táhne celý vesmír a spojí jej v dokonalou jednotu, jakou se kdysi před hříchem vyznačoval. Ony tmavé Kris-tovy chvíle na kříži jsou světlelem pro tma-vé chvíle našeho života, abychom nezoufali, nerouhali se a nezlořečili, ale spolu s ním vítězili.

Jestliže Ježíš řekl: „Dokonáno jest!“, pak to řekl i pro tebe, abys i ve svých hořko-stech a zkouškách mohl s ním vítězně pro-hlásit, že v jeho síle konáš a chceš i dokon-čit svoje životní dílo. Kristus to řekl i pro tebe, abys nebyl poražen hořem, ale Kristus to řekl i pro tebe, aby tě povzbudil k sebrá-ní sil a přemáhání životních nesnází.

Když se jednou jednoho věřícího muže tá-zali jeho spolupracovníci, proč je tak šťast-ný, dal jim překvapivě jednoduchou a krát-kou odpověď. Řekl: „Protože jsem spasen.“ Oni se ho však tážali dále a chtěli vědět, kdy že se to stalo. Na to jim prozradil: „Před dvěma tisíci lety, ale uvědomil jsem si to teprve nedávno.“ Ano, smíření Kristova oběť nebyla tragédií, ale vítězstvím. Pro Krista i pro nás.

Pokořme se před jeho vítězstvím. Přemo-žení jeho láskou vyznejme, že On je světlo, které ve tmě svítí. Vyznejme, že On je ži-vot. Jeho láska je silnější než smrt. A z je-ho lásky vychází i naše vítězství.

ADVENTISTA NA PAPEŽSKÉ UNIVERZITĚ

Ve třetím čísle letošního ročníku Znamení doby jsme přinesli krátkou zprávu o tom, že na papežské univerzitě promoval jako první nekatolík adventista bratr Samuel Bacchiocchi. Nyní otiskujeme slíbený článek, který napsal sám bratr Bacchiocchi a v němž líčí své dojmy a zkušenosti z pobytu na Gregoriánské univerzitě.

Nikdy nezapomenu na onen den, kdy mi na papežské Gregoriánské univerzitě v Římě byl udělen titul doktora církevních dějin s predikátem „magna cum laude“ (s nejvyšší chválou). Ve více než 430leté historii této univerzity je to poprvé, kdy byl takový akademický titul udělen nekatolíku.

Příčina, proč jsem si k získání doktorátu zvolil právě Gregoriánskou univerzitu byla v tom, že jsem se chtěl blíže seznámit s katolicismem. A právě na Gregoriánské univerzitě studovala většina papežů, kardinálů a biskupů.

Byla to pro mne opravdu jedinečná zkušenost, když jsem mohl spolu s kněžími a mnichy navštěvovat přednášky. Z počátku jsem se necítil dobře, ale brzy ledy roztály a my všichni jsme navázali mezi sebou nejlepší vztahy. U svých kolegů na univerzitě jsem vyvolal úžasnou zvědavost, protože jsem byl první nekatolík, který se zapsal k pravidelnému studiu. O přestávkách jsme vedli četné teologické diskuse. Když jsem se v nich vždy pokoušel přiblížit a objasnit naše adventistické stanoviska k určitým otázkám učení a života, nabývali moji kolegové u mnoha bodů přesvědčení, že náš příklad je hodný následování.

Na mne učinila dojem ta skutečnost, že druhý vatikánský koncil učinil tak velký krok k přiblížení se církve duchu doby, i když u takové instituce, jako je církev se svými staletými tradicemi, jeho uskutečnění není lehké. Jako příklad vezměme problém čtení bible. Koncil vyzval laické členy církve, aby četli bibli, zatímco do nedávna byli od její četby odrazováni a v podstatě jim v církvi byla přisuzována jen úloha diváků. V této otázce ještě dosud mnozí starí katolíci duchovní vzdorují a jsou proti novému názoru. Když jsem s četnými kněžími hovořil o našem adventistickém postoji a praxi, byli překvapení a udiveni. Pozval jsem některé z nich do naší modlitebny v římské čtvrti Appia, kde se zúčastnili i studia bible v sobotní škole. Jeden z nich mi pak řekl: „Přeji si, abychom něco takového mohli zavést v naší církvi.“

Po třech příjemných letech společného studia jsme se měli rozejít, a proto jsme se v našem ročníku dohodli, že si uspořádáme večírek na rozloučenou. Kde se to však mělo konat? Navrhl jsem svým kolegům, že je rád a upřímně uvítám ve svém domě — pokud se ovšem neobávají, že z toho budou mít v církvi nepříjemnosti. Po krátkém zaváhání moji nabídku přijali a já měl tedy příležitost stát se hostitelem patnácti katolických kněží, kteří pocházeli z deseti různých zemí. Opravdu jsem se z toho velice radoval. Prožili jsme společně velmi krásný večer. Vyprávěli jsme si různé zážitky a zkušenosti, společně jsme zpívali a při loučení mně jeden z nich požádal o jeden exemplář mé di-

sertační práce s věnováním. V této knize jsem psal o vzniku svěcení neděle.

Snad bych měl také objasnit, proč jsem si vyvolil právě toto téma. Ještě jsem nebyl ani týden na papežské univerzitě, když jsem na jedné výstavě vědeckých prací, jež byly na univerzitě vydány, objevil doktorskou práci C. S. Mosny, který se v ní zabýval problémem vzniku svěcení neděle. C. S. Mosna byl jezuita, který studoval na Gregoriánské univerzitě. Toto téma si vybral na podnět mého hlavního profesora, pátera V. Monachina, který byl odborníkem v oblasti církevních dějin.

Mosnovu vědeckou práci jsem přečetl s nevšední horlivostí. Velmi mne rušilo, že se autor pokoušel ospravedlnit svěcení neděle vznikem apoštolské církve. Zastával názor, že apoštolé si zvolili nový bohoslužebný den, který měl připomínat Ježíšovo zmrtvýchvstání. Toto pojetí je rozšířeno v protestantských kruzích. A tak se také i W. Rordorf snaží ve své disertační práci tento názor obhájit. On dokonce zdůrazňuje, že více než Ježíšovo zmrtvýchvstání je podkladem pro svěcení neděle jeho nedělní zjevení se.

Od této chvíle mi bylo jasné, že je nutné napsat historicky fundovanou práci, v níž by byly ukázány skutečné počátky svěcení neděle, a samozřejmě by se tím nepřímo potvrdila platnost sobotního přikázání. Když jsem potom hovořil s profesorem, s nímž jsem měl konzultovat všechny záležitosti týkající se mé diplomní práce, a když jsem mu oznámil, že bych chtěl prozkoumat okolnosti a dobu zavedení svěcení neděle, připomenul mi, že v nejpřednější době to bylo již učiněno. Potom se zmínil o některých odborných člancích a diplomních pracích, které vyšly v posledních patnácti letech. Mosnovu práci, jež vznikla pod jeho vedením, tu neuvedl. Poukázal jsem na to, že podle mého názoru jsou některé závěry postaveny na jednostranném rozboru historických materiálů a že nové bádání by jistě bylo oprávněné. S opatrným varováním mi potom řekl, že vše nechává na mně a připomenul, že moje práce musí být založena na věcné analýze materiálů, jež jsou k dispozici. Toto upozornění jsem vzal v úvahu a uvědomil jsem si současně, že Bůh mi nabízí jedinečnou příležitost obhájit platnost sobotní pravdy a tím i zdůvodnit základní adventistickou nauku.

S nadšením a vidinou jasného cíle jsem se pustil do práce. Plně dva roky jsem se zabýval tímto problémem. Prožíval jsem chvíle radosti a spokojenosti, ale tápal jsem i v nejistotě a malomyslnosti. Až konečně přišel den, kdy jsem svou práci o dni odpočinku v křesťanské církvi ukončil. Nikdy nezapomenu na pátek 14. června 1974, kdy jsem vstoupil do sálu neplněného zvláštní atmosférou, v němž jsem měl svoji práci obhájit. Červený koberec, starobylá křesla a především přísné obličejové pěti učenných jezuitů, kteří seděli za zkušební stolem — to všechno dodávalo vážnost oně chvíli. Pro mne bylo velkým povzbuzením, když jsem zjistil, že je zde přítomno mnoho adventistů a také několik kazatelů. V oně chvíli mi bylo jasné, že nejde jen o to, obych obhájit svoji diplomovou práci, ale abych zde na nejvyšším vzdělávacím místě katolické církve vydal svědectví o biblické sobotě. Cítil jsem se jako Luther: „Zde stojím, Bože, pomoz mi!“

Nejprve jsem celou hodinu hovořil o svých pracovních metodách a předklá-

dal jsem výsledek dlouhé práce. Potom mluvili dva zkoušející, kteří po několika týdnech studovali moji práci. Velmi přátelsky a s uznáním vyjádřili své hodnocení a potom mi položili otázky k některým bodům. Jejich poznámky byly pro mne přímou lichoťivé. Tak např. můj hlavní profesor řekl následující: „Disertační práce pana Bacchiocchiho je významným přínosem k tématice, jež má velkou aktuálnost, což potvrzuji četné vědecké práce, jež v minulých třiceti letech byly na toto téma sepsány, a konečně i disertační práce z posledních patnácti let. Celé dílo je velmi dobře zpracováno, autor postupoval podle vědeckých metod, analýza dostupných historických materiálů je přesná a argumenty jsou podepřeny množstvím informací, jež spočívají na rozsáhlé odborné bibliografii.“

Je samozřejmé, že vedle mnohé chvály se objevily i ojedinělé námitky, ale větší na mých uzavěrů byla uznána. Překvapující byla slova druhého zkoušejícího: „Musíme říci,“ začal, „že volba tak choulostivé a sporné tematiky si vyžádala odvahy. Musíme však přiznat, že s tématem bylo pracováno v nejménějším samoto- vých rukavičkách.“ Nejprve vyzvedl pozitivní body, uvedl i některé námitky a nakonec řekl něco, co jsem považoval za významné svědectví o sobotě: „Dnes je pátek, vhodný den k tomu, abychom uzavřeli disertace o dni Páně. A po všem, co bylo řečeno o sobotě, nezbyvá nám, než učinit jediné: Panu Bacchiocchiho popřát dobrý a svatý sobotní klid.“

Tato slova mne velice dojala, zvláště proto, že vyšla z úst vzdělaného jezuitského učenice. Znamenala pro mne více, než stříbrné a zlaté medaile, které jsem obdržel jako uznání vědecké hodnoty mé práce.

Samuel Bacchiocchi

PROČ?

Proč? — Opravdu zvláštní slovo je to. Co všechno se v něm skrývá!

Pro každého má toto slovo čtyři písmena a velký otazník, a přece každý má své odlišné „proč“. Každé je jiné.

Jak palčivé, smutné a zoufalé slovo to je. Kolik lidí za svým problémem vyslovilo toto slovo a tím ukončili svůj život. A jejich přátelé se pak stejným slovem tázali na důvod jejich smrti.

Je to slovo, jež v sobě skrývá výčitku sahající do minulosti a zároveň šilhající po budoucnosti. Bude to horší nebo se popře význam tohoto slova? Znovu a znovu se objevují ona čtyři osudná písmena s otazníkem.

Jednoho temného večera stály na Golgotě tři kříže. Na prostředním trpěl Ježíš. Umíral nevině a tiše. I na konci jeho pozemského života slyšíme „proč“. „Bože můj, Bože můj proč jsi mne opustil?“ Je snad toto „proč“ výkřikem beznaděje, zklamání a zoufalství? Ne. Ono má jasnou odpověď. Ježíš umíral za mne i za tebe. On zemřel za mé a tvé hříchy. Nechal se ukřižovat, abychom ty i já získali život věčný.

Ježíš celý svůj život věnoval lidem, aby jim pomohl, obrátil je k životu věčnému a nakonec pro tuto věc oběloval sám sebe.

Je však ještě jedno „proč“. Jediné „proč“, které Ježíše tíží: „Proč jeho oběť nechceš přijmout? Proč pohrdáš láskou, která se ti nabízí?“

Nechceš na toto „proč“ dnes odpovědět?

I. K.

STARÉ SICHEM a hora GARIZIM

Také s městem Nablusem, jež je následovníkem starého Sichem, se poji vzpomínky na četné biblické události. Háj Moria v blízkosti Sichem byl prvním místem odpočinku Abraháma po jeho příchodu do Kanánu. V této rovině mezi horami Hébal a Garizim postavil první oltář na počest pravého Boha v zemi pohanských Kananeců (1 Moj 12,6.7). Jeho vnuk Jákob rovněž rozbil svůj stan přechodně u Sichem — jeho pobyt tam však skončil smutně. Jákobova dcera Dína byla znásilněna synem knížete té země, načež její bratři zavraždili všechny mužské obyvatele města (1 Moj 33,18 až 34,31).

Sichem mělo zvláštní význam v historii Izraele a to při dobývání země za Jozueho. Z jednoho dopisu jeruzalémského krále tehdejšímu faraónovi (nalezen r. 1887 ve staroegyptském archivu v Tell el-Amarna) víme, že se Sichem vzdalo Hebrejcům bez boje. To vysvětluje, proč Jozue mohl nerušeně a bez válečných incidentů splnit Mojžíšův příkaz (5 Moj 27,4.5.12.13), podle něhož se měl na hoře Hébal postavit oltář a pamětní kámen. Jakmile se Jozue s dvanácti izraelskými kmeny dostal na území západní Palestiny, táhl s nimi do Sichem, kde uspořádali velkolepý obřad. Šest kmenů se postavilo na svahu hory Hébal severně od Sichem a šest kmenů na svahu hory Garizim, jižně od města. Pak Jozue vztýčil oltář na hoře Hébal a na kamenném sloupu napsal zákon Boží. „A potom četl všechna slova zákona, požehnání i zlořečení, tak jakž psáno jest v knize zákona, ... přede vším shromážděním Izraelským...“ (Joz 8,30-35).

V době soudců bylo Sichem sídlem krátkodobého králování Abimelecha, Gedeonova syna, který nad Izraelem vládl tři roky a pak své vlastní město rozbořil (Soudců 9). Sichem se však z tohoto neštěstí opět vzpamatovalo. Po Salomounově smrti bylo vyvoleno za shromaždiště izraelských kmenů, aby tam „ustanovily za krále“ Roboáma. Tehdy se Izrael rozštěpil na dvě nepřátelské díle říše, protože Roboám vyzyvavým způsobem přehlížel oprávněné požadavky svého národa (1 Král 12). Tak se stalo Sichem za Jeroboáma prvním hlavním městem severní říše Izraelské (1 Král 12,25), zatímco Jeruzalém se stal hlavním městem jižní říše Judské. O devět set let později se Sichem nazývalo Sichar. U jedné studny, která byla mimo město, vedl Kristus pamětní rozhovor s ženou Samaritánkou, o němž podává zprávu evangelista Jan (Jan 4).

Rímský císař Vespasianus (69-79 po Kr.) nechal v době své vlády vybudovat nové město — západně od starého města. Dostalo jméno Neapolis (Nové město), jež se až dodnes uchovalo — i když ve zkomoleném tvaru — v názvu Nablus (nebo také Nabulus). V současné době má přes 20 000 obyvatel, většinou muslimů. Místo, kde bylo staré Sichem, je téměř úplně opuštěné; stojí tam již jen malá vesnice Balata.

Sichem leželo ve starověku na hlavní cestě, která vedla z Jeruzaléma do Samafí, a bylo silnou pevností na východním vstupu do roviny mezi oběma vysokými efráimskými horami (Hébal 938 m, Garizim 868 m), což může být vysvětlením, proč bylo po každém rozboření vždy znovu vybudováno.

JÁKOBOVA STUDNICE V SICHEMU

Dříve než přijedeme do vesnice Balata, projíždíme vedle pravoslavného kláštera s napolo dokončeným chrámem. Tato stavba nemohla být ještě, žel, dohotovena. Zmíněný chrám je proslulý, protože se v jeho pod-

zemní kryptě nachází pramen, který je podle tradice považován za Jákobovu studnici. Tato domněnka je zcela věrohodná, neboť v okolí neexistuje žádná jiná hluboká studna. Stále ještě zásobuje klášter vodou; její hloubka je 55 metrů. Nyní také chápeme udivenou otázku samaritánské ženy: „Pane, aniž máš, čím bys navážil, a studnice jest hluboká. Odkudž tedy máš tu vodu živou?“ (Jan 4,11)

Vesnička Balata hraničí s územím starého Sichem, jež se dnes nazývá Tell Balata. Němečtí archeologové tam v dlouhých nepravidelných časových odstupech v letech 1913 a 1934 téměř namátkou prováděli vykopávky. Avšak v letech 1956 až 1968 tam pracovala jedna americká expedice pod vedením G. Ernesta Wrighta (za podpory Drew University a Teologického semináře v Mc Cormicku). Při těchto vykopávacích pracích jsem patřil ke štábu vědeckých spolupracovníků. Proto jsem si ruiny Sichem obzvlášť oblíbil.

Při vykopávkách byl objeven obrovský opevňovací systém, který budí údiv návštěvníků dokonce i přesto, že se jedná o ruiny. Městské hradby 4,5 metru silné, jež jsou z obrovských kvádrů, dosahují stále ještě výšky asi 10 metrů. Byly objeveny i dvě městské brány. Svými ještě existujícími spodními částmi sloupů a věží patří k nejdojemnějším památkám staré Palestiny, které kdy byly vykopány. Zmínku dále zasluhuje mimořádně pevně vybudovaný chrám Bála Berita (známý z knihy Soudců 9); byly nalezeny jeho základy. Před vchodem objevili archeologové monolit s podstavcem. Mohl by být totožný s kamenným sloupem, u něhož byl Gedeonův syn Abimelech korunován za krále (Soudců 9,6).

Nezasvěcenému pozorovateli poskytují zbytky starého města zmatený obraz. Sichem bylo tak často bořeno a znovu budováno, že dokonce i sami archeologové se jen těžce mohli vyznat v četných základních zdech uvnitř městských hradeb.

RODNÁ ZEMĚ SAMARITÁNŮ

Po staletí byla krajina v okolí Sichemu rodnou zemí Samařských (v Novém zákoně jsou nazýváni „Samaritáni“), kteří měli na vrcholu hory Garizim svou svatyni s bohatou tradicí. Samaritáni jsou potomci oněch Izraelitů, které po zničení Izraelského království roku 722 př. Kr. Asyřané nedeportovali, a nově osazených Aramejci ze Sýrie a severní Mezopotámie. Samaritáni nebyli tedy čistokrevní Hebrejci. Tvořili vlastní národnost a měli také svůj vlastní kult, v němž byly spojeny izraelské a pohanské prvky. Samaritáni uctívali vedle Hospodina také určitý počet cizích bohů (v 2 Král 17, 29-31 jsou uvedeni někteří z nich).

Židé, kteří se vrátili z babylónského zajetí, byli rozhodnutí, že již nikdy nenechají opět dojít k uctívání obrazů a k pohanskému mnohobožství, neboť v tom viděli příčinu svého zajetí, rozboření chrámu a zničení říše. Když se obyvatelé Samařů nabídli, že budou pomáhat při budování chrámu v Jeruzalémě, Židé jejich nabídku odmítli (Ezdr 4,1-5). Tak došlo k velkému lomu ve vztazích mezi oběma národy. Samaritáni šli od té doby svou vlastní cestou, opovrhovali Židy a nenáviděli je. Tato tichá nenávisť, jak víme z Nového zákona, byla však oboplná.

Samaritáni měli již před babylónským zajetím Židů pět knih Mojžíšových jako Písmo svaté a podrželi je až dosud jako základ svého kultu uctívání Hospodina. Naproti tomu neuznávali žádné jiné knihy Starého zákona.

Ve čtvrtém století př. Kr. vybudovali si

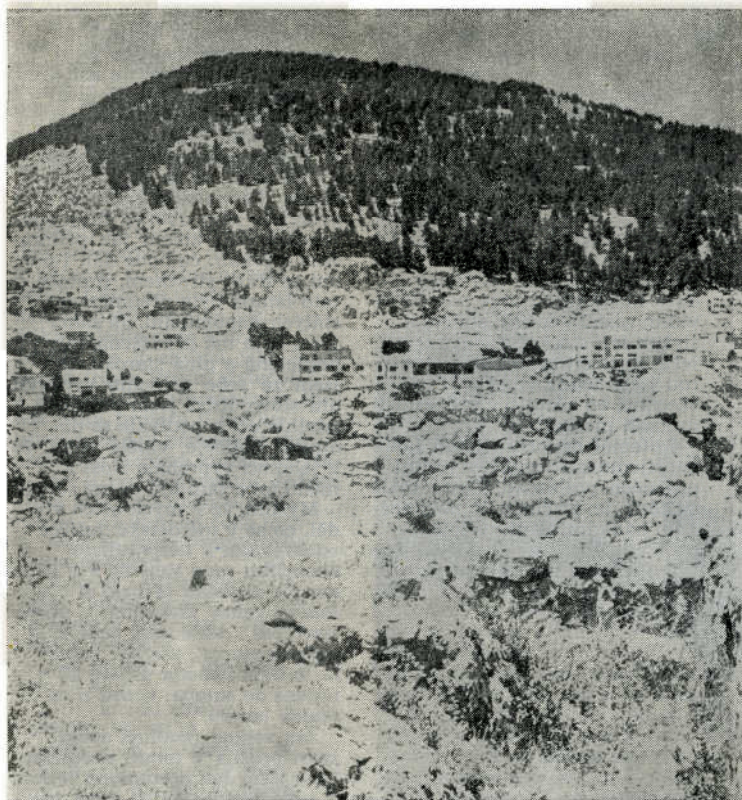

Sichem se rozkládalo mezi dvěma vrchy. Na jihu byl Garizim (vlevo) a na severu Hébal (vpravo). Bylo to místo posvěcené vzpomínkami na Abraháma, Jákoba a představovalo politické i historické středisko kmenů z Jozefova rodu.

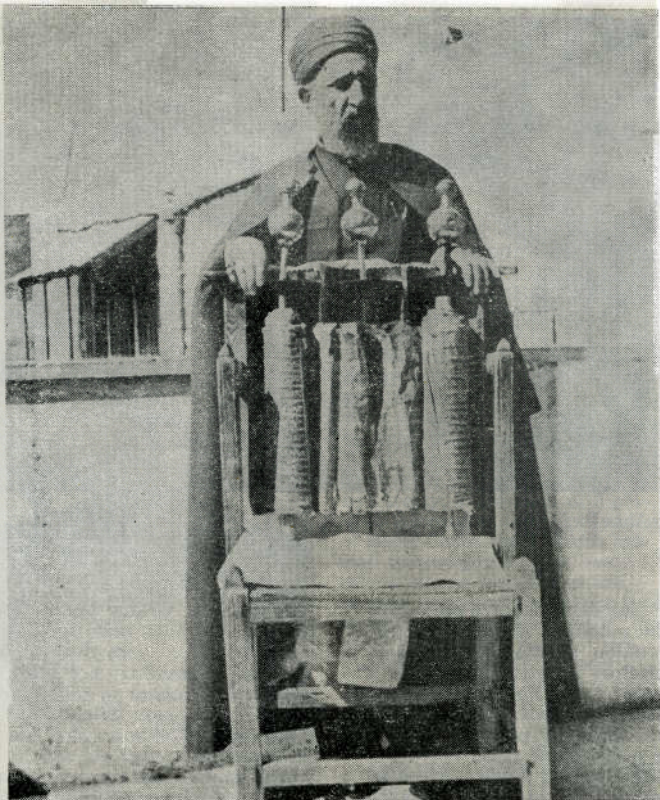
Sichemské zříceniny.

Hora Garizim. Pohled od Jákobovy studnice.

Samaritánský nejvyšší kněz se svítkem Pentateuchu.

Samaritáni chrám na hoře Garizim. Jan Hyrkán, židovský makabejský král, jej zbořil asi 100 let před Kristovým narozením. Na jednom, dnes sutinami pokrytém místě, které podle tradice (přesto však mylně) má být místem, na němž stál chrám, shromažďují se zbylí Samaritáni ke svým třem výročním slavnostem, jimiž jsou: přesnice (pesach), letnice a slavnost stánků.

Z Nového zákona víme, že někteří Samaritáni přijali učení Ježíše Krista (Jan 4,39; Skut 8,5-25), mnozí je však odmítli právě tak jako Židé. Stejnou zdrženlivost chovaly později části obyvatelstva vůči všem pokusům mohamedánů, kteří se snažili obrátit je na mohamedánskou víru. Poté, co Arabové v 7. století obsadili zemi, uzavřeli se Samaritáni od okolního světa natolik, že u nich docházelo k případům sňatků mezi příbuznými. V dnešní době počet samaritánských věřících značně klesl. Proto lze tuto sektu považovat za téměř zaniklou.

Vícekrát jsem trávil několik měsíců při vykopávkách starého Sicheu v Balatě. Proto se mi často naskytovala příležitost setkat se v sousedním Nablusu se samaritánským nejvyšším knězem. Seznámil jsem se s ním a často jsme spolu rozmlouvali o historii, náboženském učení a o nynějším stavu jeho náboženské obce. Řekl mi, že v Nablusu je již jen 220 Samaritánů a dalších 80 bydlí v Haifě. Všichni ještě dnes žijící Samaritáni jsou členy tří rodin. Již z uvedeného důvodu lze s jistotou usoudit, že tato izolace dříve či později musí vést k zániku tohoto prastarého náboženského společenství.

Samaritáni přísně zachovávají Mojžíšův ceremoniální zákon a každý týden svěť sobotu. O slavnosti přesnice zabíjejí beránky na hoře Garizim a přesně dodržují všechny Mojžíšovy předpisy a zvyky týkající se přesnice. Židé přestali s tímto kultem již od doby rozboření jejich chrámu a učinili slib, že nebudou zabíjet velikonoční beránky, dokud znovu nevybudují svatyni. Před několika lety postavila samaritánská obec v Nablusu novou synagogu, jejímž nejcenějším vlastnictvím je jeden exemplář Pentateuchu (pěti knih Mojžíšových). Samaritáni tvrdí, že Abisua, jeden z Aronových vnuků, zhotovil tento rukopis několik let po Mojžíšově smrti.

Učenci jsou však jiného mínění; zastávají názor, že ctěný pergamenový svitek pochází ze středověku. Svitek je asi 28 metrů dlouhý a je sepsán typicky samaritánským písmem, které je dalším vývojovým stupněm předexilového hebrejského písma. Je uchovávan ve stříbrné skřínce, přikryté vzácnou zelenou benátskou látkou.

NA HOŘE GARIZIM

Když jsem před mnoha lety poprvé navštívil Nablus, ukázal onen nejvyšší kněz na horu Garizim a vřele mi doporučil, abych vystoupil na její vrchol, který je jediným místem, kde — jak řekl — stál kdysi pravý chrám Boží. Bezděčně jsem pomyslel na rozhovor Ježíše se samaritánskou ženou. Chtěla, aby jí pověděl, které je pravé místo, kde má být Bůh uctíván — Garizim nebo Jeruzalém. Nemohl jsem dát knězi lepší odpověď než citovat slova, jež řekl Ježíš před dvěma tisíci lety oné ženě: „Ale jde hodina, a nyní jest, kdy praví modlitebníci modlit se budou Otci v duchu a v pravdě“ (Jan 4,23). Při tomto rozhovoru mi staříček samaritánský kněz nabídl své pohostinství. Přivítavost vůči návštěvníkům a cizincům — tak to řekl — patří k tradičním ctnostem jeho národa: jeho předkové byli k Ježíši také pohostinní (Jan 4,40).

Výstup na horu Garizim byl nejkrásnějším zážitkem mého tehdejšího pobytu v sichemské krajině. Cesta na vrchol byla tak kamenitá a špatná, že řidič taxi odmítl za vézt mně nahoru. Musel jsem jít pěšky — auto se opravdu nevyplatilo. Zatímco jsem se šplhal vzhůru, rozevírala se před mým zrakem okolní krajina. Bylo pozdě odpoledne. Hory vrhaly dlouhé stíny: to dodávalo panoramatu zřetelně ohraničenou jasnost, což není možno zažít v žádné jiné denní dobu.

Z hory Garizim (ačkoliv je nižší než její severní soused — hora Hébal) měl jsem pěkný výhled do dálky. Na západě vyběhají efráimské hory k Sárónské rovině. Zcela na horizontu jsem mohl spatřit Středozemní moře. Svahy hor na východě jsou dosti neúrodné a jsou přerývány vodními toky údolními pouště, jež vedou do jordánské ho údolí, které má nejnižší polohu na zeměkouli. Uprostřed širokého průsmyku mezi oběma horami leží město Nablus. Z ptačí

perspektivy působí velmi klidným dojmem, jenž však maskuje skutečnost, že tam bylo prolito již mnoho krve.

Na východním vyústění údolí jsem spatřil sichemský kopec a byl jsem opět udiven tím, jak malou rozlohu měla opevněná města ve staré Palestině. Z výšky je vidět ještě jiný kopec s dosud nevykopanými starověkými zbytky staveb. U tohoto Tell Sufaru, na západním vyústění údolí, jde pravděpodobně o pevnost, která se v knize Soudců 9,49 nazývá „věž Sichemská“. Zřejmě nebyla částí města Sicheu, nýbrž byla od něho tak daleko vzdálena, že obyvatelé teprve dodatečně zjistili, že Abimelech napadl pevnost Sicheu a ji zbořil.

Když jsem za pološera sestupoval pěšinou do Nablusu, mou mysl nenaplněvalo nic jiného, než zážitek onoho dne. Prožíval jsem biblickou historii v krajině, jež si dosud uchovává vzpomínku na praotce, soudce a krále, a kterou kdysi procházel Ježíš.

Od mého prvního výstupu na horu Garizim dostal jsem se ještě vícekrát na tuto svatou horu Samaritánů. Naskytlo se k tomu dosti příležitostí během dlouhých letních období, jež jsem trávil u úpatí této hory v archeologickém táboře.

V roce 1964, když jsme začali vykopávat ruiny římského chrámu na jednom z vrcholů hory Garizim (v Tell er-Ras), podařil se nám důležitý objev. Chrám je dobře znám ze starověkých popisů mincí. Při zkušebních vykopávkách základů tohoto chrámu našli jsme pod nimi k našemu úžasu zbytky monumentální stavby z helenistické doby. Byly to bezpochyby pozůstatky starého samaritánského chrámu, který archeologové již dlouho marně hledali. Byl vybudován za doby Alexandra Velikého (pol. 4. století př. Kr.) a — jak jsme se již o tom zmínili koncem 2. století př. Kr. byl rozbořen židovským králem Janem Hyrkánem. Tak se ukázalo, že římský Hadrián (117 až 138 po Kr.) nechal na stejném místě postavit římský chrám, který překryl zbytky samaritánského chrámu. V důsledku toho poloha původní svatyně upadla během doby v zapomnění. Vykopávky, s nimiž bylo započato v roce 1964 a v nichž se pokračovalo v letech 1966 a 1968, přinesly překvapující výsledky.

Prof. S. HORN

JAK A KDY TRESTAT

Kojí-li matka své dítě, dává mu mnohem více, než jen do-
konalou stravu, která obsahuje
všechny důležité výživné a sta-
vební látky. Pobyt na matčině
hrudi, ten zpočátku snad jen
neuvědomělý pocit bezpečí, tep-
la a láskyplné péče, vytváří u
dítěte základ důvěry, která je
zase základem normálního vý-
voje lidské osobnosti. Nikdo
jiný nedokáže tak splnit ten-
to úkol jako matka. Z této
důvěry — pedagogika to na-
zývá pradůvěra — čerpá dítě
sílu odvážně se postavit proti
nepřízní života. Všichni vycho-
vatelé by měli dbát, aby ne-
otrásli touto důvěrou.

Jde-li matka krátce po naro-
zení dítěte za svým zaměstná-
ním a je-li od něho pryč celé
hodiny, anebo svěřil-li svého
kojence péči jiných lidí, může
tím dát základ pro těžké po-
ruchy v pozdějším vývoji dítěte.
Je mnoho věcí, které kojence
lekají a děsí. Cítí-li však dětá-
tko, že matka je vždy u něj,
hned se uklidní a je spokojené.

Při tomto pozorování přichá-
zíme k palčivému problému, jak
a od kdy nechávat dítě samotné
doma. Vždyť nám jde o to, aby-
chom si uchovali důvěru dítěte.

Nemáme pravidlo nebo re-
cept, který by nám říkal, od
jakého stáří mohou být děti sa-
motné doma nebo jak docílíme,
aby se předčasně nebudily ze
spánku. Takové děti pak strachy
pláčou, a v důsledku toho
i celé roky nechtějí zůstat ani
vtefinku o samotě. Stává se vel-
mi často, že dítě, které jindy
dobře a klidně spává, se probu-
dí právě v tu noc, kdy nikdo
není doma. Pak pláče, volá, ale
nikdo nepřichází. Když se rodiče
vrátí domů, najdou v rozházené
postýlce usedavě plačící dítě.
Přitom nevědí, jak dlouho už
dítě spálo. Zvláště v noci v pos-
týlce se poji strach ze samoty
se strachem ze tmy. Jen málo
dětí zůstane klidnými, když
zjistí, že jsou zamčené a samot-
né v tmavém bytě a nevědí, kde
jsou rodiče a kdy se vrátí
domů.

Nemohou tedy rodiče malých
dětí jít nikdy večer spolu z do-
mu? Aní na procházku po ve-
čeři nebo na krátkou návštěvu
k přátelům? Především je dů-
ležité, abychom nikdy neodešli

od dítěte, ať ve dne nebo v no-
ci, a je-li vzhůru nebo spí-li, a
předem mu o svém úmyslu nic
neřekli. Pohovoříme si s dítětem
o tom, že bychom se rádi prošli
třeba k lesu. Jsou tříleté děti,
které uznale řeknou: „Jen jdi,
já usnu.“ Jsou čtyřleté děti,
které, mají-li na starosti mlad-
šího sourozence, ochotně zůsta-
nou doma samy. Jsou děti, které
jsou rády, když se na ně občas
sousedka podívá. Prokáže-li
vám někdo tuto službu lásky,
pak vás to uklidní, zvláště
jste-li dále mimo domov. V do-
sažitelné vzdálenosti by měla
být dospělá osoba, která cítí od-
povědnost ihned přispěchat,
kdyby bylo třeba. Známe malou
holčičku, která až do třetí třídy
měla u postele vždy smeták,
když byla doma sama, aby mohl
boucháním přivolat sousedku,
když se probudila. Nikdy to
však nepoužila, stačilo jí jen
vědomí, že tak může udělat
a klidně spala. Některé děti se
celá léta ptají: „Dáš té paní od
vedle klíče?“

Malé děti jsou nejraději stále
kolem své matky a vždy ve
všem by jí nejraději pomáhaly.
Tato touha se musí usměrnit
správným směrem, protože dět-
ské ručičky jsou ještě velmi ne-
šikovné. Mnohá matka je v ne-
bezpečí zesměšňovat dětské
pokusy pomáhat. „To ještě ne-
můžeš.“ „Ukaž, udělám to radě-
ji sama!“ „Mohl bys něco roz-
bít.“ „Jen mi překážíš.“ „Nemo-
hu tě potřebovat.“ Když se toto
v raném věku dítěte příliš často
opakuje, nesmí se matka později
divit, když dítě nechce nic vě-
dět o utrání nádobí, vytírání
podlahy a jiných domácích
pracích.

Nejhorší však je, když při
snaze o „pomoc“ upustí dítě
hrneček, talíř nebo ještě něco
drahocennějšího a je pak za to
potrestáno. Vždyť to nemusí být
nepozornost, ale spíše strach,
aby něco neupustilo — a už je
to tedy: střepy na podlaze. Pak
musí rodiče dát pozor, aby ne-
vznikly střepy také v dětské
duši, protože dítě je stejně
z rozbítí polekáno. Kvůli rozbí-
tému nádobí se nesmějí rozbíjet
dětská srdce.

Jedna mladá žena nemohla
nikdy zapomenout na otfesný
zážitek svého dětství. Byla ještě

docela malým děvčátkem, když
chtěla pomoci své mamince
v kuchyni. Měla ještě nemotor-
né ruce — a upustila hrneček
s krupičnou kaší. Matku popadla
šilená zuřivost. Sbírala ze země
kaši a zděšené holčičce ji ma-
zala na obličej. Přitom jí straš-
ně nadávala. Brzy nato matka
zemřela. Když později už jako
mladá žena vyprávěla o své
zemřelé matce, říkala: „Byla
jsem tenkrát velice mladá, snad
mi byly čtyři roky, ale ještě
dnes mám vše v živé paměti —
vidím matčin zuřivý obličej a
slyším její strašné nadávky; a
ještě dnes cítím tu bolest, kte-
rou jsem tehdy utrpěla. To je
všechno, co zůstalo v mé paměti
na moji matku.“

Je téměř nepochopitelné, kolik
nepříjemností vzniká v rodině
pro něco rozbitého. Často malé
neštěstí je příčinou k nekoneč-
ným hádkám. Samozřejmě, že
je škoda, když z nádherné sou-
pravy chybí jeden kus, přesto
však ten jeden kus nestojí zato,
abychom obětovali rodinnou po-
hodu a u dítěte ztratili důvěru.
Proto, že se taková neštěstí při-
hází dost často, chceme uvést
ještě příklad moudrého jednání.

Matka několika dětí připa-
vila pečlivě slavnostní stůl pro
početnou návštěvu, když tu
jedno její dítě vylilo misku
s omáčkou na běloskvoucí
ubrus. „Co jsem měla dělat?“
říkala matka. „Bylo to příliš
pro moje unavené nervy a ještě
více pro můj krásný ubrus. Prá-
vě jsem chtěla své nemotorné
dítě zlostně odehnat od stolu,
když mne napadla dobrá myš-
lenka. Obličej mé malé holčičky
vyjadřoval starost a strach —
byl to politováníhodný pohled,
jaký jsem u ní ještě nikdy ne-
viděla. Pojednou jsem měla
před očima zážitek dávných
dnů. Obličej mého dítěte vy-
jadřoval pocity, jaké jsem sama
zažila asi před dvaceti lety.
V myšlenkách jsem se spatřila
jako malé poskakující děvčátko,
asi osmileté, ve šťastném rodi-
čovském domově. To odpoledne
byla silná sněhová vichřice.
Tenkrát přišly do módy velké
petrolejové lampy a otec jednu
takovou koupil a přinesl domů.
Před kuchyňským oknem byly
vysoké sněhové závěje, takže
lampa byla rozžáta, třebaže ješ-
tě nebyla noc. Nahoře v pokoji
ležela nemocná maminka. Aby-
chom ji my děti nerušili svou
hlukností, zdržovaly jsme se
nejvíce v kuchyni.“

Cítila jsem se velice důležitou,
pomáhala jsem při přípravě ve-
čeře nebo jsem se alespoň
domnívala, že pomáhám. Ve
svém pracovním nadšení jsem
vzala onu novou lampu a šla
do sklepa pro máslo. Chtěla
jsem ji postavit na římsu, ale
běda! Nebylo tam dost místa a
lampa spadla přímo na beto-
novou podlahu. Nezapomenu
nikdy na prožitý šok. Stála
jsem jako opařená. Bála jsem
se jít nahoru a zůstat ve sklepě
jsem se rovněž bála. A k velké-
mu zděšení jsem slyšela z ku-
chyně otcův hlas. Otec nás ne-
ustále nabádal, abychom s lam-
pou zacházeli opatrně, a teď zde
ležela na podlaze rozbitá na
střepy.

Jeho hlas byl pro mne pobíd-
kou, abych šla nahoru a přijala
statečně ať už vynadání nebo

také nářez. Cítila jsem, že bych
si to zasloužila a nic jiného
jsem nečekala. Pomalu jsem
stoupala po tmavých schodech.
V kuchyňských dveřích jsem
se srazila s otcem, který měl
tak zachmuřený obličej, že jsem
se lekla. Nemusela jsem vůbec
vysvětlovat, co se přihodilo.
Slyšel řinčení skla a ostatní
prozradil můj obličej. Moji sou-
rozenci stáli kolem jak přimra-
žení a čekali, co bude dál. Také
oni se třásli strachem, protože
tato lampa byla předmětem
stálých napomínání. Já sama
jsem byla tak předěšena, tak
popletená a plná starostí, že
jsem ze sebe nemohla vypravit
ani slovo. Když jsem posléze
zdvihla oči a podívala se do
otcova obličje, viděla jsem, že
z jeho očí vyprchala zlost a
místo toho tam byl něžný soucit.

Myslím, že v mých očích vi-
děl, co se v mé dětské dušičce
odehrávalo. V následujícím
okamžiku mne vzal do své silné
náruče a pevně přitiskl k hrudi.
Potom velmi láskyplně a přívět-
ivě řekl: „Milé dítě, neďalej si
žádnou starost, všichni víme,
že to byla nehoda. Příště až
půjdeš do sklepa, vezmi si tu
malou lampu.“

Jak velkou revoluci pocitů
jsem prožila v tomto okamžiku!
Byla jsem tak přemožena láskou
a vděčností k otci, že jsem za-
čala plakat, jako by mě srdce
chtělo puknout. Žádný trest by
mne ani z poloviny tak neza-
sáhl. A nikdy nic nevymaže
tento zážitek z mých vzpomí-
nek. Silná vlna pocitů vděčnosti
mi dnes zaplavila srdce, dnes,
kdy moje malá holčička rozlila
omáčku a vše mi tak živě při-
pomněla. Táhle se nyní sama
sebe, zda mne moje děvčátko
za dvacet let bude právě tak
milovat, jako já otce, protože
příklad mého otce mi pomohl.
Že jsem mohla to malé přesta-
šené stvoření přitisknout do ná-
ruče a říci, že vím, že to nebyl
zlý úmysl. Pomůže to jednou
mé dceruše, až sama bude
matkou jako to pomohlo dnes
mně? Matky, vládněte žezlem
lásky: je to nejkratší cesta
k srdci.“

V takových nepříjemných
situacích potřebují děti lásku
a porozumění, a nikoli trest.
Nepokažme našim malým ni-
kdy radost dělat něco společ-
ně s rodiči! Když je dítě po-
trestáno za nehodu, kterou
stejně těžce nese, je zraněn
jeho cit pro spravedlnost. Jeho
důvěra je nalomena a vyrůstá
u něho jen těžce léčitelný vzdor.

Rodiče jsou pro děti ve všech
věcech příkladem. Zklamou-li
se děti ve svých rodičích, do-
chází k těžké krizi. Jak asi
cítí dítě od něj se vždy vy-
žaduje pravdomluvnost, když
právě v této oblasti je matka
nebo otec zklame? Nebo když
matky dokonce zaskvělí své
dítě do nepatřných podvůdků?

Ve vlaku jeli rodiče s šesti-
letým chlapcem. Maminka mu
řekla, aby se o ni opřel a dělal,
že spí. Neměla pro něj totiž
jízdenku. Chlapec se snadno
naučil mistrně hrát takové ro-
le a rodiče si gratulovali
k chytrému chlapci a radovali
se z ušetřených peněz.

Uběhla léta, a když měl mlá-
denec již šestnáct let, přišel
jednoho dne do školy policis-

ta a tázal se ředitele, zda mají v ústavu studenta, kterého jmenoval jménem. „Ano,“ zněla odpověď. „Chci ho vidět,“ říká policista. „Máme totiž oznámení, že často jezdí na černo.“

Gratuluji si teď ještě rodiče k tak chytrému synovi? Považujeme čestnost a pravdomluvnost za nejvzácnější ctnosti, bez nichž nemůže být ani důvěra!

Někdy se snažíme přinutit děti nepravdivými důvody k něčemu, co běžně nerady dělají. Často se to stává, když děti nechtějí všechno jíst. Jitka nejedla ráda špenát; tvrdila, že jí chutná jako stará shnilá tráva. Přesto statečně a s největším přemáháním špenát jedla, protože ji matka ujistila, že její přítelkyně má proto tak krásné kudrnaté vlasy, že jí hodně špenátu. Jednou Jitka tajuplně sdělovala Maruše: „Už vím, od čeho máš ty krásné lokny: protože jíš hodně špenát.“

„Kdepak, Jitko, my doma vůbec nejíme špenát. Tatínek ho nemůže ani cítit,“ odpověděla Maruška.

„Jak to tedy, že máš tak krásné kudrny?“

„To mám od narození,“ odpověděla Maruška.

„Maminka mi vždy říkala, že budu mít kudrnaté vlasy, když budu jíst hodně špenátu.“ Při těch slovech vzala Jitka chomáček svých rovných vlasů a zdálo se jí, že se na konci nějak kudrnatí. — „To nic není,“ pokračovala mezi tím o dva roky starší Maruška, „a mimoto nevěm, že by špenát s tím měl něco společného.“ „Jsi zlá!“ zvolala Jitka. „Zeptám se učitelky. Pak uvidíme. Moje maminka nikdy nelže.“

Příštího dne Maruška učitelce vše vyprávěla. Ta nic nevěděla o tom, že by špenát působil na kudrnatost vlasů. A s pohledem upřeným na Jitku, řekla: „Ale myslím, že hladké, rovné vlasy některým lidem velmi dobře sluší.“ Ten den měla Jitka k obědu špenát. Ale s tím byl už konec. Jitka začala plakat: „Maminko, teď už vím, že se špenátu nejsou kudrnaté vlasy. Maminko, to není pravda, to je — to je lež!“ Trvalo velmi dlouho, než se Jitka vzpamatovala ze svého zklamání.

Pro mnohé děti je trestání velmi smutnou kapitolou v jejich životě. Zvláště bolestné je to tehdy, když trest není v žádném vztahu k provedené chybě. Při trestání nám musí jít o to, aby se nepravost více neopakovala, a ne abychom mstili sami sebe. Zásadně netrestejme nikdy při nočním pomočování, okusování nehtů, koktavosti nebo při pocitu strachu. Tyto projevy jsou totiž téměř vždy následkem výchovných chyb a trestáním se jen zvětšují. Kde se takovéto poruchy projevují, musí se výchova podrobit přímému sebezpytování. Snad se podaří odhalit a pochopit příčiny.

Každý vychovatel by se měl vážně zamyslet nad následujícími myšlenkami: „Trest je neobvyčejná rostlina. Kdo ji neumí utrhnout, poraní se o ni, kdo ji správně používá, ten léčí. Naučme se zacházet s trestem tak, aby vyháněl

chybu nebo nesprávnost, ale dítě úžeji spojoval s vychovatelem.

Nejhorší je metoda neustálého vyhrožování, kdy však slíbený trest nepříjde. Při ničem se otec a matka nemusí tak ovládat, jako při trestání dítěte. Když je vychovatel nerozumný, neustále vyhrožuje a křičí, dítě se buď stane bojácné, nebo se zatvrdí. V nejhorším případě docílíme tím jen poslušnosti na oko. Dokud jsme na blízku, dítě se krčí, sotva jsme z dohledu, je po poslušnosti. Takové děti mimo domov řadí a tropí všelijaké nemožnosti a rodiče se zatím domnívají, že jejich dětičky jsou ty nejhodnější ovečky a nebyly by vůbec schopné udělat něco zlého.

Strach je špatný vychovatel. Některé děti prožívají takové stavy, jak to v pozdějších letech popsala jistá dcera: „Co jsem nejsilnější pocítovala vůči svému otci, byl velký strach. Koukala jsem se mu vyhnout z cesty. V nočních snech jsem prožívala nepopsatelná muka před výbuchy zlosti svého otce.“ Chceme-li, aby se z našich dětí stali svárliví nespokojenci a ve všem se stavěli na odpor, pak jim při každé malíčkosti uštěďme nářez, rozdávejme pohlavky a celý den hubujeme a láteřme.

Kdyby byla dost užívaná metoda „zlomit“ vůli dítěte. Bylo to velice mylné; vždyť přece všichni si přejeme, aby z našich dětí vyrostly osobnosti, které jednou budou umět na správném místě říci rozhodně „NIKOLI“ nebo celé „ANO“.

Ale jak? Mnozí upustili od staré metody tělesného potrestání, ale dopouštějí se dalšího

extrému: netrestají vůbec. Říkájí: „Nepřenesl bych to prostě přes srdce, kdybych měl trestat svoje dítě.“ Kdo takto mluví, tak si neuvědomuje, jak právě tím velmi škodí svému dítěti!

Při trestání se držíme zlaté střední cesty. Avšak zdůrazněme ještě jednou, že předcházet je lépe, nežli léčit. Děti musí mít dostatek spánku. Dobře vyspalé dítě se mnohem lépe vychovává, samozřejmě za předpokladu, že také my jsme dostatečně vyspalí. Pořádání jídel má také svá pravidla a pravidelnou dobu. Pěstujeme také pocit vděčnosti a umět poděkovat. Již malému dítěti poděkujeme, když nám něco udělá dobře.

Naše příkazy ať jsou jasné a přízvušnými dětskému chápání. Protože dětská logika je často odlišná od naší, rozmysleme si nejdříve dobře, jak co říci, aby to dítě pochopilo. Mnohý trest bude pak zbytečný. A když už něco přikazujeme a zakazujeme, činme tak normálním přátelským tónem a tak, aby dítě poznalo, že s největší samozřejmostí očekáme nic jiného než poslušnost. Nepožadujeme mnoho, ale na každý pád trvejme na provedení. A pak nesmíme zapomenout na slova uznání. Každou hodinu dne ať matka ví, kde její dítě je. Otázky dítěte zodpovídejme svědomitě a podle jeho věku. Pěstujeme tak důvěru a konáme to, co od dítěte očekáváme. Slíbíme-li dítěti něco, splníme to vždy.

Neposlechne-li dítě, stačí někdy jen nespokojený pohled. Pak by bylo nesprávné trestat dítě ještě víc. Chceme-li potrestat dítě víc, může přechodně odebrání zamilované

hračky způsobit divy. Chová-li se dítě nepřístojně, může mu být přikázáno, že musí určitou dobu zůstat ve svém pokoji. Na žádný pád pokoj nezamykejte! Není také žádné neštěstí, když se neposlušnému dítěti odmítne třeba jedno jídlo. Není moudré poslat neposlušné dítě do postele, protože bude považovat spaní za trest. Vychovatel musí vždy zůstat klidný a nikdy nejednat ve zlosti. Rákoska jen z nouze? Sestra E. G. Whiteová píše o tom ze své dlouholeté zkušenosti vychovatelky:

„Tělesný trest je snad někdy nutný, když všechny ostatní prostředky zklamou. Přesto však nepoužívejme rákosku tenkrát, jde-li to zařídit jinak. Když však jemnější prostředky se projeví jako neúčinné, musí být tresty, které mají dítě přivést k rozumu, vždy prováděny v lásce. Často stačí použít jedinou takový prostředek, který dítěti jednou provždy ukáže, že ono neporoučí. Když už k tělesnému trestu musí dojít, musíme dítěti velmi jasně a srozumitelně dát znát, že trest není pro potěšení rodičů nebo aby jen projevili svou libovůli, nýbrž pro dobro dítěte. Mělo by se učit chápat, že každý nenapravený přestupek přináší jemu samému jen utrpení a těžkosti a nelíbí se ani Bohu.“

Jistá vychovatelka řekla důležitou myšlenku: „Čím méně hluku děláme kolem trestu, tím lépe působí.“ V souladu s touto radou provede trestání ten z rodičů, vůči komu bylo dítě neposlušné. Strýčkové, tety, starší sourozenci, prarodiče atd. neměli by si dovolit trestat místo rodičů. Matka také nemá vyhrožovat, že to řekne otcí a on že to už vyřídí. Otcové nesmí být pro dítě žádní strážáci, protože by to velice narušovalo vztah dítěte k otci. Trest musí následovat co nejdříve po činu a pak zase musí být vše dobré jako dřív. Dodatky k trestům působí těžké duševní škody. Netrestej dítě před jinými lidmi; velice by to zranilo jeho cit pro čest. Rovněž nepoužívejme často vyhrožování, že dítě nebudeme mít rádi a že od něj odejdeme.

Nezapomeňme nikdy, jak velice jsme my, rodiče, chybujícími lidmi, které denně žijí z milosti milosrdného Boha! Musíme umět dokázat poprosit naše dítě za prominutí, když jsme mu udělali cokoli nesprávného. Takové čestné a upřímné přiznání nás neponíží, ale ještě úžeji spojí s naším dítětem. V našich dětech někdy objevíme povahové vlastnosti, které se nám budou zdát důvěrně známé. Jsou to naše vlastní chyby a vloh, které v našich dětech poznáváme. To nás zavazuje k zvýšenému úsilí, abychom se takových nesprávností vzdali, jinak veškerá naše práce na tvoření charakteru našich dětí se mi neúčinkem. Děti jsou velmi dobří pozorovatelé a bystře rozeznají rozdíly mezi slovy a skutky a také je využijí.

„A proto první zásada ve výchově zní: Vychovej sama sebe! První pravidlo, jak naučit dítě ovládnout vlastní vůli, zní: Uměj se ovládat sám!“ G. T.

V bibli se setkáváme se zářnými příklady velkých mužů víry — patriarchů, proroků, apoštolů, mučedníků. V kázáních dáváme za vzor Mojžíše, „nejtiššího muže na tváři země“, moudrého Šalomouna, který postavil nádherný chrám jeruzalémský a svými schopnostmi převyšoval všechny mudrce. Obdivujeme pokorného Davida a nadšeně zpíváme žalmy, které složil ke cti jména Hospodina. Těžce zkoušeným duším citujeme výroky trpělivého Joba. Ve chvílích úzkosti a vnitřních zápasů otevíráme knihu proroka Izaiáše, volajícího: „Potěšujte, potěšujte lidu mého!“ Ve dnech hlubokého zármutku pláceme s Jeremiášem. Jeho proroctví nám odhaluje naše hříchy a přestoupení, zároveň nám však praví, že „veliké je milosrdenství Hospodinovo... nepřestávají zajisté slito-vání jeho, ale nová jsou každého jitra“.

Pisatelé biblických knih byli muži. Jak přesvědčivě dokazuje evangelista Matouš, že na Kristu se naplnila všechna starozákonní proroctví o Mesiášovi! Lukáš, „lékař milý“, pečlivě líčí, jak Pán Ježíš uzdravoval nemocné a povzbuzoval trpící! Ve Starém i Novém zákoně slyšíme poselství tolika posvěcených mužů. Ve Skutcích apoštolůských a v epistolách vystupuje do popředí apoštol národů Pavel se svým poselstvím o ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Kristu. Evangelista Jan, který je i pisatelem knihy Zjevení, nese nas na orlicích perutích svých spisů až k Božímu trůnu!

Ačkoli biblické knihy psali sami mužové, třeba říci, že Písmo staví před naše zraky i zářné příklady mnohých vzácných žen. Mezi nimi vyniká Maria, matka Pána Ježíše, která počala z Ducha svatého a porodila Krista.

Pozoruhodný je Mariin chvalozpěv, který prýští z jejího pokorného srdce, chvalozpěv, složený pod vlivem Božího Ducha, tzv. Magnificat!

„Velebí duše má Hospodina a veselí se duch můj v Bohu, Spasiteli mém, že vzešel na ponížení služebnice své; neb aj, od této chvíle blahoslavití mne budou všichni národové, neboť mi učinil veliké věci ten, kterýž mocný jest a svaté jméno jeho, a jehož milosrdenství, od pokolení až do pokolení bojičím se jeho. Dokázal moci ramenem svým, rozptýlil pyšné myšlením srdce jejich. Sházel mocné ze stolic a povýšil ponížených.“

Lačné nakrmil dobrými věcmi a bohaté pustil prázdné. Přijal Izraele, služebníka svého, by pamětliv na milosrdenství, jakož mluvil otcům našim, Abrahmovi a semeni jeho na věky.“

Lukáš 1,46—55

Tato inspirovaná píseň začíná slovy: „Velebí duše má Hospodina!“ Velebit znamená činit někoho velikým. Chvalozpěv je proto tak vzácný, poněvadž Maria se cítí být malou u vědomí, jak velký je Bůh a jak nesmírná je milost, které se jí dostalo od Pána. Velikého

PO STEŽKÁCH BOŽÍ PRAVDY

Mariin chvalozpěv

MILOSLAV ŠUSTEK

Boha mohou poznat jen ty duše, které cítí svou závislost na něm a samy sebe považují za malé. V očích Božích jsou pak veliké. Takovou byla Maria. V čem je její velikost?

Tato zbožná panna bydlela v ústraní v městečku Nazaretě. Žila v chudých poměrech, ale vedla bohatý duchovní život. Denně se modlila v koutečku skromného obydlí a pěstovala společenství s Bohem. Jako všichni opravdoví Izraelité i ona toužila po brzkém příchodu Spasitele. Celá její bytost, celé její srdce volalo s Izaiášem: „Rosu dejte nebesa shůry a nejvyšší oblakové dštěte spravedlnost; otevři se země a ať vzejde spasení!“ Iz 45,8. Podle Božího plánu měl Syn Boží přijít mezi lidi a stát se Synem člověka. Splnění Božího plánu není sice závislé na člověku, ale Bůh si vyvoluje posvěcené lidské nástroje k vykonání svých předivných úradků. Maria ani netušila, jak velké přednosti se jí dostane. Cherub Gabriel ji oslovil: „Zdráva buď, milostí obdařená, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami!“ Ona však tomu nerozuměla a „myslela, jaké by to bylo pozdravení“. Anděl ji vysvětluje Boží plán a potěšuje překvapenou dívku: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš... Duch svatý sestoupí v tě a moc Nejvyššího zastíní tobě; a protož i to, což se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.“ (Luk 1,28—35)

Maria věděla, že tomuto Božímu tajemství nebudou lidé rozumět a že bude vystavena lidské haně. Ona však uvěřila slovům nebeského posla, celým srdcem přijala Boží vůli. Její zkušenost víry vrcholí v slovech: „Aj, já služebnice Páně, staniž mi se podle slova těvého!“ Taková slova mohlo pronést jen věřící, upřímné a čisté srdce, nemyslíci na nic jiného než na Boží vůli, Boží čest a splnění Božích záměrů. V tu chvíli se začalo uskutečňovat velké tajemství naší víry: „Slovo to tělem učiněno jest.“ Když se narodil a působil na zemi Spasitel, splnila se i další část verše u Jana 1,14: „A přebývalo mezi námi a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozrozeného od Otce, plné milosti a pravdy.“

Z Mariiny zkušenosti plyne pro nás vzácné naučení. Bůh nedbá na vnější okolnosti, na společenský původ, na bohatství a lidský věhlas. „Člověk zajiště hledí na to, což jest před očima, ale Hospodin hledí k srdci.“ (1 Sam 16,7) Pán Ježíš řekl: „Když by ses modlil, vejdi do pokojíka svého a zavra dvěře své, modli se k Otci svému, kterýž je v skrytě, a Otec tvůj, kterýž vi-

dí v skrytě, odplatí tobě zjevně.“ (Mat 6,6) Maria byla v ústraní, ve skrytosti, ale Bůh se k ní zjevně přiznal.

Těžiště náboženského života není tam, kde se provádí okázalý kult; není v nádherných chrámech ani v umění hudebním, stavitelském, malířském a sochařském, ač všechna umění a vnější věci mohou přispívat ke zvelebení Boha. Nezáleží také na tom, kolik tisíců lidí se shromáždilo ke konání bohoslužeb, ale kolik jich pěstuje modlitební společenství domů na konnou v pokojíku, kde nikdo nevidí, kde však Bůh sleduje všechna hnutí mysli a vroucí prosby. — Pán Ježíš viděl zbožného Natanaele, který se pod fíkem modlil za příchod očekávaného Mesiáše. Když přišel k němu Filip a sdělil mu, že nalezl Mesiáše v Ježíši z Nazareta, řekl Natanael: „A může z Nazareta co dobrého býti? Přesto však šel s Filipem k Ježíši. Když ho Spasitel uviděl, řekl: „Aj pravý Izraelita, v němž není lsti!“ „A jak ty mne znáš?“ ptá se Natanael. „Dříve než tě Filip zavola, když jsi byl pod fíkem, viděl jsem tě!“ odpověděl Ježíš. Nato zvolal nadšeně Natanael: „Mistře, ty jsi Syn boží, ty jsi ten král izraelský!“ Jak mohlo dojít k tak rychlé změně v postoji k Ježíši z Nazareta, městečka, které jinak nebylo chvalně proslulé? Natanael zjistil, že Bůh slyší prosby pronesené v ústraní pod fíkem. (Viz Jan 1,44—51.)

Maria je nám vzorem i v jiných věcech. Není nám příkladem pouze ve svém skrytém modlitebním životě, ale také ve svém radostném duchu, kterého projevovala vůči Bohu i lidem. V chvalozpěvu zpívá: „A veselí se duch můj v Bohu, Spasiteli mém!“ Ona byla radostnou ženou, uměla projevit své nadšení a svou víru slovy, která povzbudila i její příbuznou Alžbětu. Když přišel anděl Gabriel a oslovil ji jako požehnanou mezi ženami, „zarmoutila se nad řečí jeho“. Když pak porozuměla vůli Boží a přijala ji, živou vírou se rozradovala a nadšeně zpívala jeden z nejkrásnějších chvalozpěvů, jaké může smrtelný člověk zpívat.

Podobnou radostí byla naplněna také Alžběta, která se tehdy měla stát matkou nejvyššího muže, narozeného z ženy — Jana Křtitele, předchůdce Ježíše Krista, připravovatele stezek Páně. I ona vírou přijala Boží vůli. Muži mohou těžko pochopit její výrok: „Jak se stal hlas pozdravení tvého v uších mých, zplésalo radostně nemluvnátko, v životě mém.“ Obě matky nosily pod srdcem dva budoucí největší muže. Jejich víra, jejich radost, jejich vděčnost vůči Bohu, to všechno mocně zapůsobilo i na

plod jejich života. Bůh proto vyvolil takové vděčné a šťastné matky, aby přenášely svého radostného ducha na své děti i na své okolí. Maria byla nástrojem Božím k tomu, aby Syn Boží, který přišel od Otce nebeského, mohl být vychován jako Syn člověka od lůna matky a později, aby se mohl na jejím klíně učit tomu, co mluvili proroci, takže v jeho dvanácti letech se židovští doktoři teologie divili jeho moudrosti. I u něho byl vývoj v poznávání a zkušenostech. „Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.“ (Luk 2,52)

Alžběta byla stará matka v Izraeli, Maria mladá, Bohu oddaná panna. Starší uměla potěšit mladou, uměla jí vyprávět o velkých skutcích Páně s Božím lidem, uměla se s ní modlit. Maria si zase vážila této zkušené ženy a přejevovala jí svou lásku i vděčnost. — Podobně starší sestry v Kristu mají být k pozhledání mladším a nezkušeným. Mladé srdce má své boje a zklamání a potřebuje povzbuzení. Mladé srdce však může rozveselit stářím unavené matky. — Pán Ježíš posílal své učedníky po dvou, aby se vzájemně podpirali. Dvě duchovně zpřízněné duše mohou být k pozhledání sobě, ale také okolním lidem, církvi i světu. Mojžíš a Aron, Petr a Pavel, Hus a Jeroným i mnozí další nám ukazují, jak ve společném modlitebním životě můžeme činit nové duchovní zkušenosti, jak společná víra, radost a pokoj se mohou přenášet z jednoho na druhého a na celé okolí.

Radostná Maria je také příkladem pokory. Tato žena Boží je velká tím, že uměla pokorně stát v pozadí. Lidé ji nebiblickým způsobem postavili do popředí, často před samotého Syna Božího. Jistě postavili více tisíců svatých ke cti její než ke cti samotého Krista. Potčili ji tituly, které jí nedává bible a které jí nedali apoštolé!

Mariinu pokoru poznáváme z některých evangelijních zpráv. V Káni Galilejské starostlivá matka Ježíšova praví: „Vína nemají.“ Kristus odpovídá: „Co mně a tobě, ženo? Ještě nepřišla hodina má!“ Oslovení „ženo“ bylo uctivé, asi jako dnešní „paní“. Při vši úctě ke své milované matce nechtěl Spasitel říci nic jiného, než co je psáno u Izaiáše 55,9: „Jako vyšší jsou nebesa než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a myšlení má myšlení vaše.“ Maria se mohla cítit uražená, mohla říci: „Synu, mluvíš se mnou tvrdě. Já že bych nerozuměla tak závažným věcem?“ Ona však ustupuje do pozadí s pokornými slovy ke služebníkům: „Co by koli vám řekl, učíte.“

Jindy, když Kristus kázal zástupu, přišla k němu matka jeho a příbuzní. Posluchači mu praví s úctou: „Aj, matka tvá a bratři tvoji vně hledají tebe.“ Ale on odpověděl jim říka: Kdo jest matka má a bratři moji? A obezřev učedníky vůkol sebe sedící, řekl: Aj, matka má a bratři moji. Neboť kdož by koli činil vůli Boží, ten jest bratr

můj i sestra má i matka.“ (Mar 3, 32 až 35) Evangelista tu nezaznamenává žádnou Mariinu reakci. Mariino mlčení je výmluvnější než cokoli jiného. Ona se uměla ztížit před Bohem a ve všem se mu podřizovat.

Pán Ježíš nechal svou matku mezi dvanáct vyvolených apoštolů. Nebyla ani členkou úzkého apoštolského výboru Kristova s Petrem, Jakubem a Janem. Nebyla s Ježíšem na hoře Proměnění, ani při vzkříšení dcery Jairovy, ani v zahradě Getsemanské. Tito tři členové tam byli, ona ne. — Kde však byla Maria? Stála pod křížem, když učedníci ze strachu utekli. Tam pod křížem stála s tichým Janem a s dalšími zbožnými ženami. Tam se na ní naplnila slova starého Simeona: „Tvou vlastní duší pronikne meč, aby zjevena byla mnohých srdcí myšlení.“ (Luk 2,35)

V jednom velkém shromáždění s apoštolý však byla; totiž tam, kde se učedníci sešli s dalšími bratřími a sestrami po nanebevstoupení Kristově, když se všichni před Bohem pokorovali a prosili o vylití Ducha svatého. „Ti všichni trvali jednomyslně na modlitbě a pokorné prosbě s ženami a s Marií, matkou Ježíšovou, i s bratřími jeho.“ (Skut 1,14) Pak se Duch svatý ukázal v podobě ohnivých jazyků nad modlitebníky. Tehdy se i nad její hlavou ukázal tento symbol Ducha. Jako každý věřící člověk i ona pocítovala potřebu být naplněna mocí shůry.

Příklad Mariiny pokory vynikne, když si vzpomeneme na jinou Marii (Mirjam), sestru Mojžíšovu. Tato Maria měla bohaté zkušenosti s Bohem. Když měl být její bratříček Mojžíš dle příkazu faraonova zlikvidován, ona s modlitbou hlídala u řeky Nilu smolou vymazaný košíček s dítětem. Bůh vyslyšel matčinu i její modlitbu. Mojžíš byl zachován. Později, když Izrael prošel Rudým mořem, ona jako prorokyně, básnička a dirigentka zpívala a hrála s dívkami izraelskými ke oslavě Boží. Při putování Izraele po poušti se však táž Maria pyšně postavila proti Mojžíšovi. Když tento „nejtišší muž na tváři země“ vytvořil výbor sedmdesáti starších, jelikož byl přetížen svými vůdcovskými a soudcovskými povinnostmi, nepřizval k tomu svou sestru Marii prorokyni ani svého bratra Arona — velekněze. Ti totiž byli stejně jeho nejbližšími spolupracovníky. Uražená Maria začala najednou tajně pracovat proti Mojžíšovi, za kterého se kdysi jako dívka v Egyptě tak vroucně modlila. Před Aronem i lidem poukázala na to, že Mojžíš má ženu Madiánku, z pohanstva. Pravdou však je, že Zefora, Mojžíšova manželka, měla otce, jenž uctíval Boha Stvořitele a byla vychována v báni Boží. Tuto Marii potrestal Bůh malomocenstvím, i když byla prorokyně, nadanou básničkou a hudebnicí. Jen na vroucí modlitbu tichého Mojžíše byla její nemoc odňata, ale Izrael se kvůli její pyše a urážlivosti zdržel na cestě do Kanánu.

Pravým opakem byla Maria, matka Pána Ježíše, žena trpící, která je v očích Božích velká tím, že zůstává pokorně v pozadí a nikam se netlačí. Proto zpívá ve svém chvalo zpěvu: „Sházel mocné ze stolic a povýšil ponížených. Lačné nakrmil dobrými věcmi a bohaté pustil prázdné.“ Se stolice spadl velekněz Eli, když padli v boji jeho bezbožní synové Ofni a Fines, a když se truhla smlouvy, symbol Boží přítomnosti, dostala do rukou pohanických Filištinců. Po duchovních dobrech lačníci publikán, který se kajicně bil v prsa, odešel z chrámu naplněn Božím pokojem. Farizeus, chlubit se svými skutky, modlitbami a posty odešel z chrámu prázdný — neospravedlněn. — O takových věcech mohla zpívat Maria, která na sobě zakusila, že Pán Bůh je milosrdný, že je nekonečná láska.

Maria se učila od Pána Ježíše, který praví: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Žádný člověk se nerodí pokorný. I malé dítě má v sobě kus vzdoru. „Nejlstivější jest srdce nade všechno, a nej převrácenější. Kdo vyrozumí jemu?“ (Jer 17,9) Pokora je něžný a jemný květ, podobný orchidejím, na které nesmíme příliš dýchat, aby nehynuly. Přílišným mluvením o pokorě by nám mohl její krásný květ zvadnout.

Úspěšný evangelista Spurgeon, který kázal v minulém století tisícovým zástupům v Londýně, po jednom velkém shromáždění stál u východu z haly a podával hostům ruku. V tom přiběhla k němu jedna žena se slovy: „Bratře Spurgeone, ani nevíš, jak ráda naslouchám tvým kázáním. Ale jsem si vědoma toho, že takový kazatel, jako jsi ty, může snadno zpyšnět na své dary. Chci ti říci, že se stále modlím za tebe, abys zůstal pokorný.“ Tato slova mu říkala po různých velkých shromážděních u východu — po prvé, po druhé, po páté, po desáté. A když už se to opakovalo po jedenácté, řekl jí Spurgeon: „Milá sestro, jsem ti vděčen za tvé modlitby. Jsem si vědom toho, že kdybych nehledal pokorně Boha, moje práce by byla zbytečná a já sám bych přišel o život věčný. To, že mám krásná a ohromná kázání, mi už řekl ďábel, předtím, než jsem vystoupil za kazatelnu. Dnes bych ti však chtěl říci, milá sestro, že se teď zase já budu modlit za tebe, abys ty byla pokorná.“ Evangelista se totiž dověděl, že tato žena žije pohoršlivým životem.

Jak převrácené je lidské srdce, jak snadno zpyšní! Čtème, zpívejme proto Mariin chvalo zpěv, vžijme se do myšlení trpící, ale radostné a vděčné Marie, abychom se při vzkříšení spravedlivých mohli setkat s ní, s patriarchy, s proroky, s apoštolý a s dítkami Božími všech věků a národů. Potom, až život věčný definitivně zvítězí nad smrtí, zazpíváme všichni společně Hallelujah Beránkovi a s Marií budeme zpívat velké Magnificat — Velebí duše má Hospodina.

Každým dnem se blížíme k věčnosti. Snad již stojíme na jejím prahu. A tak pohled dovnitř nám jistě ulehčí břemeno, které dosud neseme.

Tuším totiž, že jsem dostatečně neodpověděl na úzkostlivé otázky těch, jichž se dotkla smrt blízkých nebo které děsí pomyslení na vlastní konec. Jim chci nyní něco říci. A je to vlastně něco pro nás všechny, protože všichni jsme už viděli smrt zblízka. Všichni jsme se již ptali: „Kam jdou naši mrtví a kam půjdou já sám?“

Nejdříve o smrti. Nepokládám ji za konečnou překážku našeho života. Jednou bude řečeno o každém z vykoupených: „Narozen toho a toho roku, zemřel tehdy a tehdy, a nyní žije — a na věky.“

Podívejte se na tamtoho! Vše v životě stálo proti němu, nepřátele jej pronásledovali, roztvrdili jeho tělo, myslice, že tím zničí jej samého navždy. A on nyní žije! — Nebo ten druhý. Nemoc jej hlodala žilku po žilce, až do posledního dechu a — nyní je zdrav. A tam dítě, které přejelo auto na ulici. Kolik to bylo slz, kolik proč bez odpovědi! A nyní je maminka drží v náručí. Konečně se naplnila slova, o jejichž naplnění jsme už někdy pochybovali: „A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; nebo první věci pomínlý.“ (Zjev 21,4)

O kdybychom častěji přemýšleli o věčnosti!

„Bláznovství!“ řekne někdo. Ano, víra má svá bláznovství. Nevěřím jen pravděpodobným věcem, věřím tomu, co říká můj Bůh.

Jiní snad namítnou: „To je jednoduché pronášet krásná slova před těmi, kteří pláčou! Nebudou vás poslouchat!“ A přece mluvím právě k nim. Budou poslouchat, protože nemluví o lidské obrazovnosti, ale cituji Boží zaslíbení!

Smrt je tedy vetřelec. Písmo říká, že je cenou hříchu (Řím 6,23), protože přišla na svět skrze hřích. Jako křesťané věříme, že umírání není přirozené. Smrt přišla a narušila Boží plán harmonie a krásy. Proto se od nynějška, mám-li zvířet nad smrtí, opírám o Boží moudrost. Přijímám ji, protože jen ona vidí za tento život. Vím, že kdyby smrt byla konečným zlem, Bůh ve své lásce k dítkám by ji netoleroval. Věřím tedy, že i když sama v sobě je zlá, může najednou ztratit všechnu hrůzu. (1 Kor 15,55)

Nechci říci, že neprožiji tu tělesnou i duševní úzkost, když se přiblíží moje smrt nebo odchod mých drahých. Budu plakat, protože i Ježíš plakal na svým přítelem Lazarem. Nemůžeme se odloučit od svých milých bez bolu. A také my sami zaváháme před posledním velkým krokem. Ale nakonec, jako Ježíš, se vzhopíme a svěříme nebeskému Otci: „Ne má vůle, ale tvá staň se!“ (Luk 22,42)

„Tato je pak vůle toho, který mne poslal, Otceva, abych nižeho toho, co mi dal, neztratil, ale vzkřísil to v nejposlednější den. A tato vůle je vůle toho, který mne poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já jej vzkřísím v den nejposlednější.“ (Jan 6,39.40)

Potřebuji slovo svého Boha. Před tak důležitým krokem, který se dotýká mého věčného určení nechci konzultovat lidské názory. Už se mnoho mluvilo o tomto tématu a řeklo se mnoho nesprávného. Mnoho frází, výplodů fantazie, příliš mnoho teorií a samozvaných zkušeností pošpinilo čistý potok, který přichází z vysokých hor.

Nechci se ptát ani vlastních citů. Mohl bych pokládat svá přání a touhy za skutečnost. Kdybych se spolehl jen na své dojmy, pak ona nesmrtelnost, kterou očekávám, by se mohla stát jen pouhým snem zklamaného dítěte.

Já chci Boží záruku. A tuto záruku nacházím, protože můj Bůh mi říká, že „jestli máme jen v tomto životě naději v Kristu“, jsme nejnešťastnější z lidí. (1 Kor 15,19)

Písmo vůbec nemluví o smrti tak, jak o ní mluví člověk. To, co nazýváme smrtí, ta

ZAPOMENUTÝ KRISTUS

Na prahu věčnosti

krutá zkouška, která nám bere naše drahé, ten rozklad vlastního organismu, není pravou smrtí, ale spánkem. Apoštol Pavel připomíná Těsalonickým, že se nemají smutit jako pohané pro své drahé, „kteří zesnuli“. Vždyť oni se probudí. (1 Tes 4,13) Kniha Jobova ještě říká o umírajícím člověku, že dokud bude trvat nebe (a nebe, které nás obklopuje, nebude trvat věčně; čekáme podle zaslíbení nové nebe a novou zemi — 2 Petr 3,13), nebude vzbuzen. (Job 14,10–12) „Lazar, přítel náš, spí,“ řekl Ježíš čtvrtý den po smrti Lazarově, když šel projevit soustrast jeho rodině. (Jan 11,11) Smrt je tedy v jazyce bible jen dočasným přerušením života. Nemůže zabránit Božímu probuzení.

Snad i vy jste se dívali — stejně jako já — na své dítě spící v postýlce. Má klidný, téměř usmívající se obličej. Neslyšně odchází a necháváte ho ve šťastném nevědomí. Smrt není ničím jiným. „Potěšuje jedni druhých těmito slovy.“ (1 Tes 4,18)

Jaké potěšení! A jaké naučení. Všimněte si, jak tento obraz spánku je symbolicky bohatý. Má slib probuzení, prorokuje budoucnost; popisuje i přítomnost a potvrzuje, že mrtví nevědí nic — jako ve spaní.

Naši milí v klidu očekávají. Je to zvláštní, že je dnes třeba zdůrazňovat tak pravděpodobnou, logickou a očekávanou pravdu. A je ještě zvláštnější, že existuje tolik fantastických teorií o tomto předmětu, které obsahují více filosofie než znalosti Písma. Snad mají potěšit pozůstalé, a tak pod rouškou Písma dokazují, že duše neumírá.

Ale ať si lidé myslí, co chtějí, Písmo prohlašuje jasně a kategoricky, že mrtví jsou mrtví a o ničem nevědí (Kaz 9,5), že není práce, ani myšlení, ani umění, ani moudrosti v hrobě (Kaz 9,10) a že místo, kde jsou mrtví, je místem mlčení (Zalm 94, 17; 115, 17).

Zemřelí spí. Čas, který plyne, to dlouhé odloučení, které nám připadá nekonečné, oni nevnímají. Jakoby to byl hluboký spánek, po kterém nemůžeme říci, jestli jsme spali několik minut nebo mnoho hodin. Očekávají návrat k životu, chránění od všech pokušení a pádů. „Blahoslavení jsou od této chvíle mrtví, kteří v Pánu umírají. Duch

zajistí dí jim, aby odpočinuli od prací svých, skutkové pak jejich jdou za nimi.“ (Zjev 14,13)

Chápete nyní, že bychom neměli tolik plakat? Také proto ne, že od doby Lazara a od doby Krista ten velký skok není již skokem do neznáma. Ježíš sám tento spánek poznal. Odpočíval v Josefově hrobě a spal. A potom Písmo říká: „Vstal Pán právě!“ (Luk 24,34)

Jako spal Ježíš, spí i naši mrtví. Tuto jistotu přináší Boží slovo. Nejsou ve spárech démonů, ani se netěší Boží přítomnosti. V tichu a pokoji očekávají, aby s námi společně vzali svrchovanou odměnu. (Zid 11,39.40)

Je krásné vědět, že slunce znovu vyjde. Jestli někdy prožíváme utrpení jako Ježíš, pak také jednoho dne poznáme slávu jeho vzkříšení, protože „ten, který vzkřísil Krista z mrtvých obživí i smrtelná těla vaše“. (Řím 8,11) Naši milí spí, ale ožijí. Vzbudí je stejná moc, která zvitčila u hrobu Lazara, započteného již čtvrtý den. „Lazare, pojď ven! I vyšel ten, který zemřel.“ (Jan 11,44.45)

Existují otázky, na jejichž zodpovězení závisí naše potěšení. Samotné Písmo svaté je klade: „Jak vstanou mrtví? V jakém pak těle přijdou? (1 Kor 15,35) A Písmo odpovídá: To ubohé tělo, narušené a smrtelné se stane neporušitelným a nesmrtelným. (1 Kor 15, 53) Jdu vám připravit místo, a až se vrátím, vezmu vás s sebou. (Jan 14,3) A vy mne uvidíte, vy a ne někdo jiný. (Job 19,27)

Také kvůli soudu to musím být já osobně; nesu přece odpovědnost za svůj život. Až budu stát před králem vesmíru, potkám tam svého souseda nebo spolupracovníka a on možná řekne s výtiskou v hlase: „Jak to, že ty, kterého jsem tak dobře znal, ty jsi věděl o úžasných zaslíbeních evangelia, a nic jsi mi neřekl?! To všechno mi musel říci někdo jiný — a tak pozdě!“

Anebo mi Mistr řekne, že když jsem navštívil toho nemocného v ten den a v tu hodinu, navštívil jsem jej samého? (Mat 25, 40) „Vyznal jsi mne před lidmi, já tě nyní vyznávám před Otcem.“ (Mat 10,32)

Bude tam také Jonáš s obyvateli Ninive a podá svědectví proti naší nevěře. A královna ze Sáby „povstane k soudu s pokolením tímto“. (Mat 12,41.42) Všechny je poznáme...

A poznáme také toho, kterého jsme milovali, ačkoliv jsme jej nikdy neviděli, Ježíše. Přiblíží se a řekne hlasem neznámým, a přece blízkým: „To jsem já... A ty — tebe jsem znal před založením světa...“ (Efez 1,4)

Teď mne ale něco zarazilo. Jestli je pravda, že do Božího království se vstupuje s těmi které milujeme, jestli je to pravda — budou mít také ti, které mám rád, místo vedle nebeského Otce? Jsem si jist, že je tam najdu?

Můj Bože, tady volám k tobě se vši vroucností své víry. Pane, ty jsi je miloval dříve než já a lépe než já. Ty ses za ně vydal. Ty je spasíš, ty je půjdeš hledat. Jsou zde věci, kterým nerozumím, ale cítím, že tvá láska pro mé drahé je nekonečná, zatímco já jsem omezený. A také vím, že ovečku, která se ztratila, budeš hledat, až ji najdeš...

Písmo mluví o dvou vzkříšeních. To první nastane ve chvíli Kristova návratu na zem. To je vzkříšení spravedlivých. Oni uvidí Boha, očekává je život a štěstí.

Při druhém vzkříšení, tisíc let potom, vstanou hříšníci. Uchvácení množstvím, pokusí se vzbouřit proti Bohu. Čeká je konečné zničení, druhá smrt, absolutní, bez naděje na ožiti. (Zjev 20,5–15) To není spánek, ale opravdové zničení, jediné, strašné a hrozné. (Pát 10,28)

S Písmem v ruce věříme, že první smrt, spánek, není konečná pro nikoho, ani pro nevěřící, kteří jsou přesvědčeni, že všechno je skončeno. Zůstává však druhá smrt, před kterou nás Spasitel varuje, protože ta odnáší svou kořist do věčného nebytí. První smrt zachvacovala i nevinné, ale nebrala jim naději Božího milosrdenství; ta druhá je jako otvor do beznaděje, spravedlivý trest.

A peklo v biblickém jazyce není ničím jiným než touto druhou smrtí, konečným zničením zla v plamenech. „Nejposlednější pak nepřítel zahlušen bude smrt.“ (1 Kor 15,26) To musíme vědět: „peklo“ netrvá. Až bude země očištěna, nemá oheň důvodu existovat.

Proto, aby byl spravedlivý, nebude Bůh krutý. Neutvrdí svou spravedlnost utrpením stvoření, ani štěstí vykoupěných sobeckou necitelností. Písmo říká, že až zlo bude zničeno a zapomenuto, zavládne původní soulad a „první rány“ nebude vzpomínáno.

Po první smrti tedy následuje spánek, očekávání vzkříšení nebo konečného soudu. Ne peklo. Ani po druhé smrti není peklo, ale zničení. Bezbožní nechtěli život od Boha, vracejí se do nicoty, odkud se nevrátí. Písmo to říká prostě a jasně. Všem lidem byla nabízena stejná milost. Někdo přijal, jiný odmítl. Celá tragédie spočívá v tom: vyvolit. Jsme tedy odpovědní. Nikdo není povolán ke smrti.

Na rozdíl od první smrti, která postihne znenadání, ta druhá nepřijde jako překvapení. Tou se platí. Rozhodujeme o ní již dnes. Můj život na zemi může být dlouhý nebo krátký, na tom příliš nezáleží; o věčný život se jedná již dnes. „Předložil jsem ti dnes život a smrt, požehnání i zlořečenství: vyvol si tedy život, abys živ byl.“ (5 Moj 30,19)

A ty, kteří si zvolili smrt, nazývá Písmo již dnes mrtvými. (Mat 8,22; Kol 2,13) V nekompromisní biblické řeči znamená smrt život bez Boha; je to veškerá tíže hříchu a odloučení, která nás tlačí k zemi a jejímž vyvrcholením je konečné zničení. „Odplata za hřích je smrt.“ (Rím 6,23)

Jestliže si mohu již dnes zvolit cestu smrti, mohu také již dnes vyvolit cestu spasení! Věčný život bude přirozeným důsledkem mého života s Bohem na zemi; budu žít, protože žiji nyní. To je to, čemu jsem nerozuměl. „Až, království Boží je mezi vámi!“ (Luk 17,21)

Již nyní! Je jenom jeden způsob života s Bohem — i když má více stupňů dokonalosti. Budu vždycky žít s Bohem. Přesl jsem se smrtí do života. Mé obrácení bylo jako vystoupení z propasti. Můj křest byl vzkříšením. Stál na začátku nového života, poznamenaného ještě slabostmi a pády, ale Ježíš mne drží za ruku a pomáhá vždy vstát. Apoštol Pavel také o tom mluví, že už nežil on, ale Kristus v něm. (Gal 2,20)

Co nyní záleží na hrobu? Znáš slib svého Pána: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude.“ (Jan 11, 25) Víš teď, že smrt není tak důležitá jako mé spasení. Čím jsou těžké chvíle proti věčnému životu! Smrt ztratila svou hrůzu — vyvolil jsem život.

Toužím zpívat píseň vítězství!

Cesta do nebe je posvěcena slépějími Spasitelovými. Může být strmá a drsná, kráčí však již po ní Ježíš; jeho nohy zašlapaly ostré trny, aby se nám po ní šlo snadněji. Každé bříemě, které jsme povolání nést, Ježíš sám už nesl.

Ačkoliv vystoupil na nebesa, neztratil nic ze své soucitnosti. Jeho laskavé, soucitné srdce je i dnes otevřeno pro všechny bolesti lidstva. I dnes se ruka, jež byla probodnuta, vztahuje, aby ještě hojněji požehnala svému lidu, který je na světě.

Ve všech našich zkouškách máme neselhávajícího pomocníka. Nenechá nás, abychom sami bojovali s pokušením, zápasili se zlem a nakonec klesli pod břemenem starostí. Ačkoli je nyní skryt před zrakem smrtelníka, ucho víry může slyšet jeho hlas, jenž praví: Neboj se, jsem s tebou. Vytrpěl jsem tvá muka, okusil jsem tvé boje, čelil jsem tvým pokušením. Znáš své slzy; také jsem plakal. Znáš žal, tak hluboký, že ho nelze sdělit lidskému sluchu. Nemysli si, že jsi opuštěn a zapomenut. I když tvá bolest nenajde odezvu ani v jediném srdci na zemi, vzhledni ke mně a budeš žít.

„A byt se i hory pohybovaly, a pahrbkové ustupovali, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí, a smlouva pokoje mého se nepohne, praví slavitník tvůj Hospodin.“ (Iz 54,10) **EGW**

Ach, zase mne BOLÍ HLAVA

Mezi bolestmi, které bezpochyby trápí nejvíce lidí, patří bolesti hlavy. Snad na nic jiného si tolik lidí denně nestěžuje a od žádné jiné choroby nehledají tak často úlevu, jako právě od této bolesti. A největším paradoxem je, že ohromné množství postižených postrádá jakékoli fyzické příčiny pro tento neduh. Lze říci, že tento příznak, kdy hlava bolí bez známé příčiny — lékaři ho nazývají psychogenický — se objevuje častěji, než všechny ostatní zdůvodněné bolesti dohromady. Přitom je stejně bolestivý jako v ostatních případech a navíc je obtížnější ho léčit.

V odborné lékařské literatuře byla podána zpráva o rozsáhlém průzkumu, který se zaměřením na tento druh bolesti hlavy provedla illinoiská univerzita. Její pracovníci se po dlouhé měsíce dotazovali pacientů a pečlivě zpracovávali všechny od nich získané informace. Do průzkumu se tak dostaly odpovědi od různých osob, žijících v rozličných podmínkách a prostředí. Dotazovali se dělníků z továren, zemědělců, lesních dělníků i různých pomocných pracovníků, dále úředníků, vědeckých pracovníků, žen z domácností, studentů i důchodců — prostě lidí ze všech možných oblastí a sfér. Každý z nich dostal řadu stejných otázek, z nichž některé byly: „Jak často trpíváte bolestmi hlavy? Kdy se obyčejné bolesti dostávají? Za jakých okolností a podmínek?“

Po takto provedeném průzkumu u víc než šesti tisíc osob různého věku získali pozoruhodné uzávěry. Tak například se ukázalo, že většina bolestí hlavy nemá žádný fyzický podklad, ale jsou spíše duševního a citového původu. Ukázalo se také, že ženy trpívají bolestmi hlavy více než muži, osoby samostatně žijící jsou postiženy více než ti, kteří žijí v manželství a mladí lidé jsou náchylnější k bolestem hlavy více než lidé starší. Dvacetileté trápí bolesti třikrát více než ty, kteří dosáhli šedesáti let. Je tomu tak pravděpodobně proto, že starší lidé si dopřejí více klidu a odpočinku.

Při průzkumu bylo dále zjištěno, že duševně pracující jsou pronásledováni bolestmi hlavy více než ti, jež pracují tělesně. Je též pozoruhodné, že lidé s vysokoškolským vzděláním trpí bolestmi hlavy dvakrát více než lidé se základním školním vzděláním. Zmíněná anketa odhalila zajímavou skuteč-

nost: na prvním místě seznamu trpících bolestmi hlavy se objevili studenti medicíny. O nich je známé, že jsou podrobeni opravdově velkému duševnímu záteží. Hned za nimi následují hospodářskotechničtí pracovníci. V této kategorii si pouze dva z deseti nestěžovali na bolesti hlavy. V žebříčku postižených jsou dále uvedeni právníci, lékaři, dále ženy v domácnosti a na samém konci se objevují ti, kteří pracují tělesně. Nejméně ze všech trpí bolestmi hlavy zemědělní pracovníci.

Průzkum přinesl i další zajímavé zjištění. Bolestmi hlavy bývají postiženi v daleko větší míře ti, kteří jsou příliš svědomití — až puntičkářští.

Typické „nervové“ bolesti hlavy se jen zřídka kdy objevují v pravidelných intervalech. Jen málokdy se například dostaví v ranních hodinách — krátce po probuzení. Nejčastěji začínají napětím v hlavě, které se zpočátku nedá popsat jako bolest. Začíná jako neurčitý tlak v šíji, který se postupně rozlévá přes spánky do celé hlavy. Příčinou bývá citové nebo duševní napětí, které způsobuje stahy svalů na hlavě a šíji. Odborníci se shodují v tom, že hlavními příčinami těchto bolestivých stavů jsou starosti, strach, zklamání, vnitřní konflikty a pocit nejistoty nebo viny. Z toho důvodu spočívá úspěšná léčba těchto bolestí hlavy v oblasti duševní hygieny.

Uvedený průzkum doplnili lékaři zajímavým pokusem. Některé postižené pacienty rozdělili do dvou skupin, z nichž v každé bylo čtyři sta osob. Nemocným v první skupině dávali tabletky — analgetika. Ti kteří byli ve druhé skupině, dostávali — aniž by to věděli — tabletky z pouhého škrobu a cukru. Výsledky léčby však byly v obou skupinách naprosto stejné. Tak se ukázalo, že při léčbě těchto bolestí hlavy není rozhodujícím činitelem ani tak lék, jako vlastní přístup pacienta k léku. Nemaťou roli zde jistě hraje i sám lékař, jehož důvěru a sympatie si nemocný získá.

Jak předcházet bolestem hlavy

Moderní způsob života, se vši úspěchaností a nervozitou, tak jako ho prožíváme na pracovištích, ve školách a dokonce i ve svých domovech, se stává přímo „živnou půdou“ pro bolesti hlavy. Co se skrývá za skutečností, kterou v běžné všední mluvě vyjádříme slovy „být od rána do večera na nohou“? Nic jiného, než svalové a nervové napětí, které přináší přirozený důsledek — únavu. Jestliže není tělo postiženo nějakou oslabující nemocí, pak únava okamžitě zmizí, jakmile si dotyčná osoba odpočine. Únava je přirozeným pokynem organismu, aby si odpočinul.

Jestliže ovšem někdo pocítí únavu, napětí v hlavě nebo dokonce bolest, ale namísto k odpočinku se uchýlí k povzbuzujícím prostředkům, jakými jsou tabletky nebo třeba jen káva, pak přispívá ještě k většímu napětí. Je mnohem účinnější a pro organismus zdravější bolestem hlavy předcházet, než je potlačovat, když se již jednou objevily. Předcházet však neznamená oklamat tělo a bolest jen na nějakou dobu potlačit.

Předně je nutné uvědomit si skutečnost stávajícího napětí a toto napětí musíme umět „zhodnotit“. Především v takových stavech jako jsou starosti, strach, pocit nejistoty nebo konfliktní situace, musíme zvážit všechny zbylé hodnoty a uvědomit si, jak se nejlépe s napětím vyrovnat. Častokrát lze při takovém hodnocení zjistit, že jde více o náš subjektivní pocit, než o skutečný krizový stav.

Což si někdy neděláme starosti, co si o nás myslí druzí? A nenajdou se dokonce i takoví jedinci, kteří se trápí nad tím, co si myslí druzí o jejich šatech nebo o tom, co řekli? Naučme se přijímat život tak, jaký je. Do jisté míry zde platí Ježíšovo: „Nebudte starostliví o zítřek, neboť zítřek bude mít své vlastní starosti.“ (Mat 6,34) Pamatujme, že je možné naučit se jak nejlépe zabránit hněvu, strachu, starostem, rozčilení, zármutku a všem sužujícím a chorobným duševním stavům. Nezapomeňme ovšem, že toto umění nezvládneme pouhým čtením, ale živým spojením s božským učitelem Ježíšem Kristem, který se sám uměl nad všechny uvedené stavy povznést.

Často se napětí zmenší, jestliže se s někým o starost podělíme. Zdá-li se nám nějaký problém příliš těžký, ulevíme si, svěříme-li se svému příteli, lékaři nebo kazateli.

Pro napětí hledejme uvolnění. Každý parní kotel musí mít nezbytný pojistný ventil. A není tomu jinak ani v životě. Rozum nás musí vést k tomu, abychom hledali neoprávněnou životní „rovnováhu“. Kdo má sedavé a duševní zaměstnání, potřebuje tělesný pohyb a cvičení. Svou životní rovnováhu najde proto v práci na zahrádce, v procházkách, plavání a jiné užitečné tělesné činnosti.

Zkontroluj svoji dosavadní životní cestu — a to i v případě, že jsi křesťanem. Zastav se občas a zhodnoť úsek,

kterým jsi dosud prošel. Polož si otázky: „Kdo vede tvůj život?“, „Kam směřuješ?“, „Kde máš svůj cíl?“. Kolik lidí se podobá oceánskému parníku, který se sice žene plnou parou vpřed, ale bez kapitána a kormidelníka. A tak se jejich život pohybuje pouze v nudném kruhu. Chtějí-li z něho vybočit, vidí jedinou možnost v drogách a alkoholu. A když se některým nedaří dosáhnout vysněné představy, hledají řešení třeba i v sebevraždě.

Je pravda, že to co jsem nyní uvedl, je extrémní mez, kam člověk může dojít pod napětím. Jsou zde však i jiná nesprávná řešení, ke kterým se často uchylujeme. Problém je v tom, že jsme příliš soustředěni na sebe. A není to nový problém. Již před dvěma tisíci lety moudrý „psycholog“ — apoštol Pavel napsal: „Mějte v ošklivosti zlo, lněte k dobrému; milujte se vespolek srdečně bratrskou láskou... Nepokládejte jen sami sebe za moudré. Nikomu neoplácejte zlym za zlé, pomýšlejte na ušlechtilé věci přede všemi lidmi.“ (Řím 12,9.10.17.18)

Jsem přesvědčen, že kdybychom se tuto moudrost naučili v životě uplatňovat, mnoho bolestí hlavy by bylo odstraněno.

Každý, kdo je ve víru vzrušeného života, musí si čas od času odpočinout, a to i mimo spánek. Proto musí vědět, co je to uvolnění. Jestliže si někdo jenom lehne, neznamená to ještě, že si jeho nervy odpočinou. Může ležet několik hodin ve zdánlivém klidu a přece si nemusí odpočinout. Zde pomáhá uvědomělé, důkladné uvolnění svalů a nervů.

Přímo divy působí takzvaná „neutrální“ lázeň nebo sprcha, při které použijeme vodu asi 34 až 36 stupňů teploty. Je to tedy teplota jen o málo nižší, než je teplota těla. Někdy je dobré, necháme-li na začátku vodu teplou 39 nebo dokonce 40 stupňů a pak ji asi po pěti minutách ochladíme. Někdy můžeme zkusit doplnit koupel nebo sprchu slabou masáží zátylku.

K dokonalému uvolnění patří také umění správně ležet. Při napětí a bolesti hlavy si na chvíli lehněte. Nesnažte se však ležet klidně, protože tím vzniká napětí. Nenamlouvejte si, že vám to dělá dobře. Prostě si lehněte, jako kočka na peci a úplně uvolněte svalstvo. Také hluboké dýchání má nemalý účinek na prokrvení mozkových tkání.

Nejllepší způsob prevence je sestavit si správný denní program. Do něho zařadíme vedle práce cvičení, koupele, procházku, vydatnou a vyváženou stravu. Tento program sledujeme a všechna opomenutí i přestupky důsledně napravujeme. Nedomnívejme se, že takový program se stane otroctvím nebo poutem. Kdosi řekl, že osmnáct pravidel přestane být osmnácti pravidly, když se stanou druhou přirozeností.

Závěrem chci ještě připomenout, že každá bolest hlavy, která neustoupí, ale trvá několik dní, vyžaduje, abyste vyhledali svého lékaře. MUDr. J. F.

VY SE PTÁTE my odpovídáme

VYTRHNOUT „PLEVEL“ CI NEVYTRHNOUT?

Jaký máme mít vztah k hříšníkům v církvi? Podle 1 Kor 5,13 máme vyobcovat nešlechetníka ze svého prostředí. Tato rada je však v rozporu s Ježíšovými slovy u Mat 13,29.30: „Ne, abyste snad při sbírání koukolu nevytrhali spolu s ním i pšenici. Nechte, ať oboje spolu roste až do žní...“ (Col) C. I.

Obě uvedené rady dávají odpověď na otázku — co činit se zjevným hříšníkem. V 1 Kor 5,13 kladé apoštol Pavel církvi za povinnost vyloučit hříšníka z církevního společenství, pakliže jeho hřích přestoupí určitou mez. (Verš 11) Vyobcování je pak nejvyšší možný postih nešlechetníka na základě bible ze strany církve. Ovšem na vyloučení se máme dívat jako na mimořádné opatření, které je opodstatněné jen tehdy, když jde o velmi závažný hřích, nebo když situaci nebylo možné ovlivnit k dobrému podle biblické rady u Mat 18,15—18: „Jestliže by se proti tobě provinil tvůj bratr, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima! Poslechně-li tě, získal jsi svého bratra; neposlechně-li tě, přibírej si ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla každá věc zjištěna. Neposlechně-li jich, pověz to církvi! Neuposlechně-li však ani církve, buď tiž tobě jako pohan a celník! Vpravdě pravím vám: Cokoli svázete na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi!“

Kristovo podobeství o koukolu mezi pšenicí (Mat 13,24—30.36—43) vede zase církve k tomu, aby tuto svatou povinnost nepřehnal. Mohlo by se totiž stát, že někdo, posedlý touhou mít dokonalou církev, by ji chtěl očistit vyloučováním hříšníků. Kristova slova však před tím varují a říkají, že dokonalé očistění církve od „plevele“ bude záležitostí konce světa: „Syn člověka pošle své anděly, i posbírají z jeho království všechna pohoršení a pachatele nepravosti a uvrhnou je do ohnivé pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdáž se budou skvíti spravedliví v království Otce svého jako slunce.“ (Mat 13,41—43) Kdybychom se totiž pokoušeli vyloučit z církve ty, které pokládáme za falešné křesťany, určitě bychom chybili. Často pokládáme za beznadějně pravé ty, jež Kristus k sobě přitahuje. Kdybychom s nimi nakládali podle svého nedokonalého úsudku, mohli bychom v nich snadno zničit poslední jiskru naděje. Dejme tedy při posuzování pozor, aby přílišná horlivost nespálila to, co Kristus hodlá znovu povolát k plnému křesťanskému životu (Iz 42,3)

—mž—

MOUDROST JE ČASTO BLÍŽE, KDYŽ SE
SKLONÍME, NEŽ KDYŽ SE
POVZNÁŠÍME

DRŽ DANÉ SLOVO ZA VŠECH
OKOLNOSTÍ. ABYS MOHL SVŮJ SLIB
SPLNIT, NESLIBUJ PŘÍLIŠ MNOHO

MALÝM JE TEN, KDO PANUJE JENOM
NAD DRUHÝMI. VELKÝ MUŽ JE
PÁNEM NAD SEBOU A SLUŽEBNÍKEM
OSTATNÍCH

Koncem roku 1977 bylo sídlo Ústřední rady církve adventistů s. d. v ČSSR přemístěno do upraveného objektu v Praze 4. Dosavadní kanceláře v Londýnské ulici v Praze 2 byly již zcela nevyhovující.

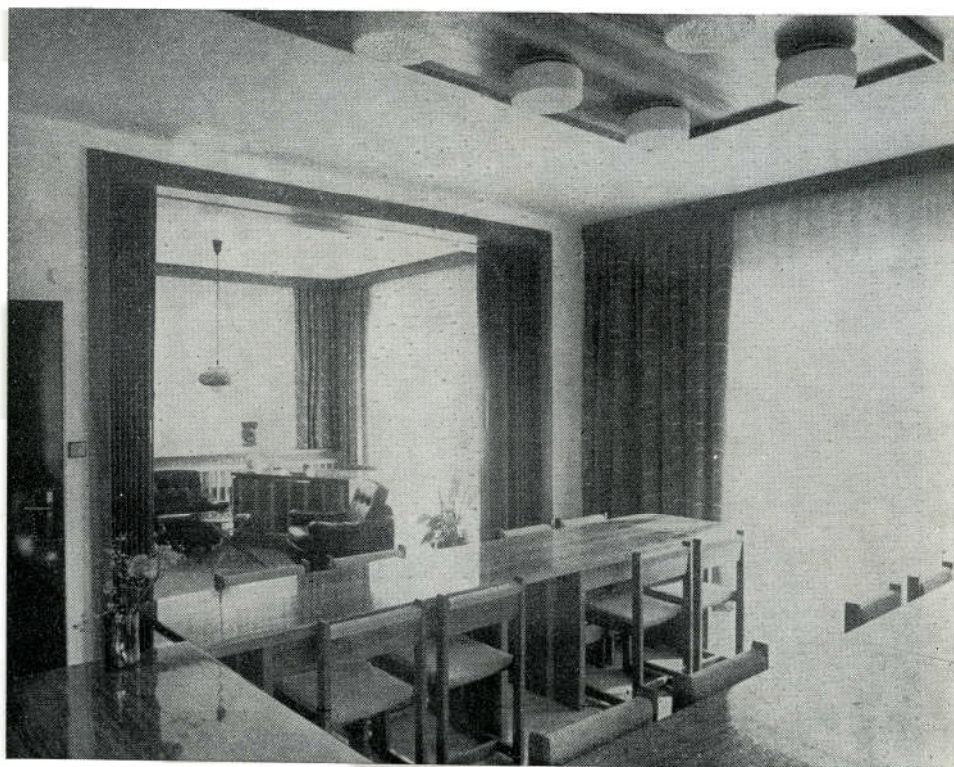
Díky Božímu přiznání i porozumění příslušných úřadů a díky nevšední obětavosti sborů vybudovaly ochotné ruce bratří a sester důstojné sídlo Ústřední rady a kanceláří ústředí.

Při slavnostním otevření za přítomnosti celé Ústřední rady bylo vyjádřeno přání, aby toto místo bylo biblickým Betlémem Efrata, „domem chleba“. Toto označení přijímáme jako odkaz a program s modlitbou, aby nové ústředí bylo místem dobrých podnětů a duchovního chleba pro církve i celou naši krásnou vlast.

O. Sládek,
předseda církve

Nová adresa:

Církev adventistů s. d.
Zálesí 50
142 00 Praha 4 - Lhotka
tel. 4918 48-9

Obrázky zachycují budovu ústředí a část zasedací síně Ústřední rady.

Z KAŽDÉHO KŘESTANSKÉHO DOMU MĚLO BY VYZÁROVAT SVĚTLO NÁBOŽENSTVÍ. MĚLA BY SE TAM PROJEVOVAT LÁSKA, A TO VE VŠEM, V POZORNÝCH LASKAVOSTECH, V NESOBECKÉM, ZDVORILÉM JEDNÁNÍ JSOU RODINY, KDE SE TATO ZÁSADA ZACHOVÁVA, KDE JE BŮH CTĚN A KDE VLÁDNE OPRAVDOVÁ LÁSKA. V TAKOVÝCH DOMOVECH STOUPÁ RANNÍ A VECERNÍ MODLITBA K BOHU JAKO SLADKÁ VŮNĚ KADIDLA. (E G W)